

Grupa Kapitałowa
IPOPEMA Securities S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe

**za rok zakończony dnia
31 grudnia 2016 roku**

Warszawa, dnia 21 marca 2017 roku

SPIS TREŚCI

Oświadczenie o zgodności	4
Wybrane dane finansowe	5
Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	6
Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	7
Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	8
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	10
Dodatkowe noty objaśniające	11
1. Informacje o Grupie Kapitałowej IPOPEMA Securities S.A.	11
2. Skład Grupy	12
3. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	14
3.1. Założenie kontynuacji działalności	14
3.2. Identyfikacja sprawozdania	14
3.3. Oświadczenie o zgodności	14
3.4. Waluta pomiaru i waluta sprawozdań finansowych	14
3.5. Porównywalność danych	15
4. Istotne zasady (polityka) rachunkowości	15
4.1. Zmiany zasad rachunkowości wynikłe ze zmiany w MSSF	15
5. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie	16
6. Standardy przyjęte przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, ale jeszcze niezatwierdzone przez Unię Europejską	16
7. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	17
7.1. Profesjonalny osąd	17
7.2. Niepewność szacunków	18
8. Zmiana szacunków	18
9. Istotne zasady rachunkowości	18
9.1. Zasady konsolidacji	18
9.2. Korekta błędów	19
9.3. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej	19
9.4. Rzeczowe aktywa trwałe	19
9.5. Wartości niematerialne	20
9.6. Instrumenty finansowe	20
9.7. Należności	22
9.8. Utrata wartości	23
9.9. Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	24
9.10. Kapitał własny	24
9.11. Zobowiązania	24
9.12. Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe	24
9.13. Zasada memoriału i współmierności przychodów z kosztami	25
9.14. Przychody z działalności podstawowej	25
9.15. Wynik z instrumentów finansowych	26
9.16. Płatności w formie akcji	26
9.17. Przychody i koszty finansowe	26
9.18. Podatek dochodowy	26
10. Zysk netto na akcję	27
11. Sezonowość działalności	27
12. Informacje dotyczące segmentów działalności	27
13. Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej - aktywa	32
13.1. Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	32
13.2. Należności	32
13.3. Rozliczenia międzyokresowe krótkoterminowe	34
13.4. Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	34
13.5. Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	34
13.6. Rzeczowe aktywa trwałe	35
13.7. Wartości niematerialne	36
14. Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej - kapitały	37
14.1. Kapitał podstawowy	37

14.2.	Pozostałe kapitały	38
14.3.	Udziały niekontrolujące	39
14.4.	Wymogi kapitałowe	39
15.	Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej – zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe bierne.....	40
15.1.	Rozliczenia międzyokresowe bierne.....	40
15.2.	Rezerwa na sprawy sądowe, kary, grzywny i odszkodowania	41
15.3.	Zobowiązania (krótkoterminowe).....	41
15.4.	Obligacje.....	43
16.	Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów.....	43
16.1.	Przychody z działalności podstawowej.....	43
16.2.	Koszty działalności.....	43
16.3.	Przychody i koszty finansowe	44
16.4.	Wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu	44
16.5.	Przychody i koszty operacyjne	44
17.	Świadczenia pracownicze	45
17.1.	Programy akcji pracowniczych	45
18.	Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty.....	45
19.	Podatek dochodowy	46
19.1.	Odroczony podatek dochodowy	47
20.	Dodatkowe informacje o instrumentach finansowych.....	48
20.1.	Wartość godziwa instrumentów niewycenianych w wartości godziwej	48
20.2.	Aktywa i zobowiązania finansowe ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej	48
21.	Wyłączenia Spółek z konsolidacji	50
22.	Zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe	50
23.	Gwarancje.....	50
24.	Połączenia jednostek gospodarczych i nabycia udziałów niekontrolujących	50
24.1.	Połączenia jednostek i nabycie jednostek zależnych.....	50
24.2.	Zbycie jednostek zależnych	51
25.	Transakcje z podmiotami powiązаныmi	51
25.1.	Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi.....	51
25.2.	Pożyczka udzielona członkom Zarządu	51
25.3.	Transakcje z udziałem członków Zarządu i Rady Nadzorczej.....	51
25.4.	Transakcje z jednostkami zależnymi	52
25.5.	Wynagrodzenie wyższej kadry kierowniczej Grupy	53
26.	Pozycje w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	53
27.	Leasing	55
28.	Różnice kursowe	55
29.	Zabezpieczenia na majątku Grupy Kapitałowej IPOPEMA Securities	56
30.	Informacja o postępowaniach toczących się przed sądem lub organem administracji publicznej oraz kontrole w spółkach Grupy	56
30.1.	Informacja o postępowaniach toczących się przed sądem lub organem administracji publicznej	56
30.2.	Kontrole	56
31.	Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	57
31.1.	Ryzyko rynkowe	57
31.2.	Ryzyko stopy procentowej.....	58
31.3.	Ryzyko walutowe	59
31.4.	Ryzyko cenowe.....	59
31.5.	Ryzyko kredytowe	60
31.6.	Ryzyko związane z płynnością	60
32.	Zarządzanie kapitałem	60
33.	Struktura zatrudnienia	62
34.	Instrumenty finansowe klientów	62
35.	Wynagrodzenie biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych	62
36.	Działalność zaniechana.....	62
37.	Zdarzenia następujące po zakończeniu okresu sprawozdawczego	62

Oświadczenie o zgodności

Zarząd IPOPEMA Securities S.A. oświadcza, że:

- wedle naszej najlepszej wiedzy skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Grupy Kapitałowej IPOPEMA Securities S.A. oraz jej wynik finansowy;
- sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej IPOPEMA Securities S.A. w 2016 roku zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Grupy Kapitałowej a także opis ryzyk i zagrożeń;
- BDO Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie przy ul. Postępu 12, podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych na podstawie wpisu na prowadzoną przez Krajową Izbę Biegłych Rewidentów listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod nr 3355, dokonujący badania rocznego jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego został wybrany zgodnie z przepisami prawa. Spółka BDO Sp. z o.o. oraz Biegły Rewident dokonujący badania rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej IPOPEMA Securities S.A., sporządzonego na dzień 31 grudnia 2016 roku, spełniają warunki do wydania bezstronnej i niezależnej opinii o badanym rocznym sprawozdaniu finansowym, zgodnie z obowiązującymi przepisami i standardami zawodowymi.

Warszawa, 21 marca 2017 roku

Zarząd IPOPEMA Securities S.A.:

Jacek Lewandowski
Prezes Zarządu

Mariusz Piskorski
Wiceprezes Zarządu

Stanisław Waczkowski
Wiceprezes Zarządu

Miroslaw Borys
Wiceprezes Zarządu

Wybrane dane finansowe

Wybrane skonsolidowane dane finansowe	w tys. zł		w tys. EUR	
	2016	2015	2016	2015
Przychody z działalności podstawowej	88 038	98 015	20 120	23 422
Koszty działalności podstawowej	84 700	90 760	19 357	21 688
Zysk z działalności podstawowej	3 338	7 255	763	1 734
Zysk z działalności operacyjnej	3 669	6 741	838	1 611
Zysk brutto	3 096	5 458	708	1 304
Zysk netto z działalności kontynuowanej	2 365	3 980	540	951
Zysk netto	2 365	3 980	540	951
Zysk netto z działalności kontynuowanej na jedną akcję zwykłą (w zł / EUR)				
- zwykły	0,05	0,13	0,01	0,03
- rozwodniony	0,05	0,13	0,01	0,03
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	- 95 488	102 943	- 21 822	24 599
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	- 6 050	- 6 098	- 1 383	- 1 457
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	- 5 079	1 250	- 1 161	299
Razem przepływy pieniężne	- 106 617	98 095	- 24 366	23 441

Wybrane skonsolidowane dane finansowe	w tys. zł		w tys. EUR	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Aktywa razem	340 349	353 310	76 932	82 907
Zobowiązania krótkoterminowe i zobowiązanie z tyt. podatku dochodowego	246 505	258 462	55 720	60 650
Kapitały razem	83 635	84 408	18 905	19 807
Liczba akcji – w szt.	29 937 836	29 937 836	29 937 836	29 937 836
Wartość księgową na jedną akcję (w zł / EUR)	2,79	2,82	0,63	0,66

Poszczególne pozycje wybranych danych finansowych przeliczone zostały na EUR przy zastosowaniu następujących kursów:

- Dla pozycji skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych:

Kurs średni, liczony jako średnia arytmetyczna kursów obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w danym okresie	2016	2015
EUR	4,3757	4,1848

- Dla pozycji skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej:

Kurs obowiązujący na dzień	31.12.2016	31.12.2015
EUR	4,4240	4,2615

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 21 marca 2017 roku.

- Najwyższy i najniższy kurs EUR w okresie:

EUR	2016	2015
Minimalny kurs	4,2355	3,9822
Maksymalny kurs	4,5035	4,3580

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku

	Nota	2016 rok	2015 rok
DZIAŁALNOŚĆ KONTYNUOWANA			
Przychody z działalności podstawowej w tym:	16.1	88 038	98 015
Przychody z działalności maklerskiej		37 457	47 425
Przychody z obsługi funduszy inwestycyjnych oraz zarządzania aktywami		32 762	38 525
Przychody z usług doradczych		17 819	12 065
Koszty działalności podstawowej	16.2	84 700	90 760
Zysk (strata) z działalności podstawowej		3 338	7 255
Wynik z operacji instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu	16.4	10	- 584
Wynik z operacji instrumentami finansowymi utrzymywanymi do terminu zapadalności		-	-
Wynik z operacji instrumentami finansowymi dostępnymi do sprzedaży		234	144
Pozostałe przychody operacyjne	16.5	1 135	1 416
Pozostałe koszty operacyjne	16.5	1 048	1 490
Zysk (strata) z działalności operacyjnej		3 669	6 741
Przychody finansowe	16.3	1 464	1 381
Koszty finansowe	16.3	2 037	2 664
Zysk (strata) brutto		3 096	5 458
Podatek dochodowy	19	731	1 478
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		2 365	3 980
DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA		-	-
Zysk (strata) netto za okres		2 365	3 980
Przypisany:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		1 463	3 903
Do udziałów niekontrolujących		902	77
Zysk (strata) na akcję (w zł)	10	0,05	0,13
Rozwodniony zysk (strata) na akcję (w zł)	10	0,05	0,13
Zysk netto za okres		2 365	3 980
Inne całkowite dochody		155	57
Zyski i straty z tytułu przeszacowania składników aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		192	70
Podatek dochodowy dotyczący składników innych całkowitych dochodów	19	- 37	- 13
Całkowity dochód za okres		2 520	4 037
Przypisany:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		1 618	3 960
Do udziałów niekontrolujących		902	77

Warszawa, dnia 21 marca 2017 roku

Jacek Lewandowski
Prezes Zarządu

Mariusz Piskorski
Wiceprezes Zarządu

Stanisław Waczkowski
Wiceprezes Zarządu

Mirosław Borys
Wiceprezes Zarządu

Danuta Ciosek
Główna księgowa

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

na dzień 31 grudnia 2016 roku

AKTYWA	Nota	31.12.2016	31.12.2015
Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	13.1	42 714	148 949
Należności krótkoterminowe	13.2, 26	268 907	178 434
Aktywa z tytułu podatku dochodowego		-	209
Rozliczenia międzyokresowe krótkoterminowe	13.3	1 092	1 147
Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	13.4, 20.2	126	1 214
Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu zapadalności		-	-
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	13.5, 20.2	16 432	11 764
Inwestycje w jednostkach współzależnych i stowarzyszonych		-	-
Należności długoterminowe		1 384	1 367
Udzielone pożyczki długoterminowe	20.1	54	1
Rzeczowe aktywa trwałe	13.6	4 781	5 553
Nieruchomości inwestycyjne		-	-
Wartości niematerialne	13.7	2 859	3 156
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	19.1	1 756	1 479
Rozliczenia międzyokresowe długoterminowe		244	37
RAZEM AKTYWA		340 349	353 310
PASYWA		31.12.2016	31.12.2015
Zobowiązania krótkoterminowe	15.3	246 068	258 462
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		437	-
Pozostałe zobowiązania finansowe		-	-
Zobowiązania długoterminowe		487	593
Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego	19.1	49	133
Rozliczenia międzyokresowe bierne	15.1	9 673	9 714
Rezerwy		-	-
Razem zobowiązania		256 714	268 902
Kapitał podstawowy	14.1	2 994	2 994
Pozostałe kapitały	14.2	13 830	13 675
Zyski zatrzymane	14.2	62 401	64 231
Razem kapitały własne		79 225	80 900
Udziały niekontrolujące	14.3	4 410	3 508
Razem kapitały		83 635	84 408
RAZEM PASYWA		340 349	353 310

Warszawa, dnia 21 marca 2017 roku

Jacek Lewandowski
Prezes Zarządu

Mariusz Piskorski
Wiceprezes Zarządu

Stanisław Waczkowski
Wiceprezes Zarządu

Miroslaw Borys
Wiceprezes Zarządu

Danuta Ciosek
Główna księgowa

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku

PRZEPLĄWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH	Nota	2016 rok	2015 rok
Przepląwy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	26		
Zysk brutto		3 096	5 458
Korekty razem:		- 98 584	97 485
Amortyzacja		2 699	2 520
Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych		108	71
Odsetki i dywidendy		1 171	909
Zysk (strata) z tytułu działalności inwestycyjnej		- 206	- 99
Zmiana stanu instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży		-	- 144
Zmiana stanu instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu		1 089	249
Zmiana stanu należności		- 90 714	73 313
Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych (z wyjątkiem pożyczek i kredytów)		- 11 872	19 802
Zmiana stanu rezerw i odpisów aktualizujących należności		310	- 718
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych		- 227	2 133
Podatek dochodowy zapłacony		- 964	- 698
Pozostałe korekty (m. in. wpływ programów motywacyjnych)		22	147
Przepląwy pieniężne netto z działalności operacyjnej		- 95 488	102 943
Przepląwy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Udzielenie pożyczek		- 263	-
Otrzymane udziały w zyskach (dywidendy)		52	190
Otrzymane odsetki		138	173
Splata udzielonych pożyczek		446	178
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		- 1 507	- 3 534
Nabycie inst. fin. dostępnych do sprzedaży i utrzymywanych do upływu terminu zapadalności		- 12 887	- 10 441
Wpływy z inst. fin. dostępnych do sprzedaży i utrzymywanych do upływu terminu zapadalności		7 971	7 335
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		-	1
Przepląwy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		- 6 050	- 6 098
Przepląwy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Zaciągnięcie kredytów i pożyczek		-	2 931
Emisja dłużnych papierów wartościowych		3	8
Wykup dłużnych papierów wartościowych		- 7	- 6
Zapłacone odsetki		- 1 203	- 1 015
Splata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego		- 226	- 268
Splata kredytów i pożyczek		- 353	-
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom jednostki dominującej		- 3 293	-
Dywidendy wypłacone udziałom niekontrolującym		-	- 400
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		- 5 079	1 250
Razem przepływy pieniężne		- 106 617	98 095

Zwiększenie netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	- 106 712	98 210
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych od walut obcych	- 95	115
Środki pieniężne na początek okresu	148 802	50 707
Środki pieniężne na koniec okresu, w tym	42 185	148 802
<i>o ograniczonej możliwości dysponowania*</i>	<i>12 411</i>	<i>108 574</i>

* Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania obejmują głównie środki pieniężne klientów w dyspozycji Spółki.

Warszawa, dnia 21 marca 2017 roku

Jacek Lewandowski
Prezes Zarządu

Mariusz Piskorski
Wiceprezes Zarządu

Stanisław Waczkowski
Wiceprezes Zarządu

Miroslaw Borys
Wiceprezes Zarządu

Danuta Ciosek
Główna księgowa

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku

	Przypadający na akcjonariuszy Spółki					Zyski zatrzymane	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny ogółem
	Kapitał podstawowy	Pozostałe kapitały			Zyski zatrzymane			
		Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały				
Na dzień 1 stycznia 2016 roku	2 994	10 351	110	3 214	64 231	3 508	84 408	
Zysk za 2016 rok	-	-	-	-	1 463	902	2 365	
Inne całkowite dochody	-	-	155	-	-	-	155	
Wypłata dywidendy	-	-	-	-	- 3 293	-	- 3 293	
Na dzień 31 grudnia 2016 roku	2 994	10 351	265	3 214	62 401	4 410	83 635	
Na dzień 1 stycznia 2015 roku	2 994	10 351	53	3 166	60 328	3 831	80 723	
Zysk za 2015 rok	-	-	-	-	3 903	77	3 980	
Koszty programu motywacyjnego	-	-	-	48	-	-	48	
Inne całkowite dochody	-	-	57	-	-	-	57	
Wypłata dywidendy	-	-	-	-	-	- 400	- 400	
Na dzień 31 grudnia 2015 roku	2 994	10 351	110	3 214	64 231	3 508	84 408	

Warszawa, dnia 21 marca 2017 roku

Jacek Lewandowski
Prezes Zarządu

Mariusz Piskorski
Wiceprezes Zarządu

Stanisław Waczkowski
Wiceprezes Zarządu

Miroslaw Borys
Wiceprezes Zarządu

Danuta Ciosek
Główna księgowa

Dodatkowe noty objaśniające

1. Informacje o Grupie Kapitałowej IPOPEMA Securities S.A.

Grupę Kapitałową IPOPEMA Securities S.A. („Grupa”, „Grupa Kapitałowa”) tworzą podmioty, nad którymi IPOPEMA Securities S.A. („jednostka dominująca”, „Spółka”) sprawuje kontrolę.

Siedziba jednostki dominującej znajduje się w Warszawie, przy ul. Próżnej 9.

Akcje Spółki notowane są na rynku podstawowym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupę Kapitałową IPOPEMA Securities tworzy IPOPEMA Securities S.A. oraz spółki zależne (spółki zależne zaprezentowano w pkt. 2). Czas trwania działalności poszczególnych jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej nie jest ograniczony. Sprawozdania finansowe wszystkich jednostek podporządkowanych sporządzone zostały za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie finansowe jednostki dominującej, przy zastosowaniu spójnych zasad rachunkowości.

IPOPEMA Securities S. A. – podmiot dominujący

Jednostka dominująca została zawiązana w dniu 2 marca 2005 roku (pod nazwą Dom Maklerski IPOPEMA S.A.) na czas nieoznaczony.

Jednostka dominująca jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000230737.

Jednostce dominującej nadano numer statystyczny REGON 140086881.

IPOPEMA Securities S.A. prowadzi działalność maklerską na podstawie stosownych zezwoleń Komisji Nadzoru Finansowego (d. Komisja Papierów Wartościowych i Giełd).

Zmiana nazwy Spółki na IPOPEMA Securities Spółka Akcyjna nastąpiła na podstawie uchwały nr 5 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy z dnia 10 sierpnia 2006 roku (poprzednia firma Spółki brzmiała: Dom Maklerski IPOPEMA S.A.).

Skład Zarządu

W skład Zarządu Spółki na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego wchodzi:

- Jacek Lewandowski – Prezes Zarządu,
- Mirosław Borys – Wiceprezes Zarządu,
- Mariusz Piskorski – Wiceprezes Zarządu,
- Stanisław Waczkowski – Wiceprezes Zarządu.

Na dzień bilansowy w skład Zarządu wchodził również Daniel Ścigała, który w dniu 4 stycznia 2017 roku złożył rezygnację z pełnionej przez niego funkcji członka Zarządu ze skutkiem na dzień 31 stycznia 2017 roku.

Skład Rady Nadzorczej

W skład Rady Nadzorczej Spółki na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego wchodzi:

- Jacek Jonak – Przewodniczący Rady Nadzorczej,
- Janusz Diemko – Sekretarz Rady Nadzorczej,
- Bogdan Kryca – Członek Rady Nadzorczej,
- Zbigniew Mrowiec – Członek Rady Nadzorczej,
- Michał Dobak – Członek Rady Nadzorczej.

Przedmiot działalności

Głównym przedmiotem działania Grupy jest:

- 1 działalność maklerska,
- 2 doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania,
- 3 prowadzenie towarzystwa funduszy inwestycyjnych oraz tworzenie i zarządzanie funduszami inwestycyjnymi,
- 4 zarządzanie portfelami maklerskich instrumentów finansowych,
- 5 działalność związana z zarządzaniem urządzeniami informatycznymi,
- 6 działalność związana z doradztwem w zakresie informatyki.

Sektor działalności/branża Grupy według klasyfikacji Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie został zdefiniowany jako finanse inne (fin).

W ramach działalności brokerskiej IPOPEMA Securities S.A. świadczy kompleksowe usługi pośrednictwa w obrocie papierami wartościowymi na rynku wtórnym. Partnerami Spółki są zarówno uznane instytucje finansowe o zasięgu międzynarodowym, jak i większość najważniejszych krajowych inwestorów instytucjonalnych, w tym otwarte fundusze emerytalne, towarzystwa funduszy inwestycyjnych, firmy zarządzające aktywami oraz towarzystwa ubezpieczeniowe, jak i klienci indywidualni.

W ramach bankowości inwestycyjnej Spółka oferuje swoim klientom kompleksowe usługi w zakresie przygotowania i realizacji transakcji na rynku kapitałowym, zarówno z wykorzystaniem instrumentów udziałowych (akcje), dłużnych (obligacje korporacyjne), jak i hybrydowych (obligacje zamienne). W szczególności Spółka koncentruje się na obsłudze publicznych emisji papierów wartościowych (zwłaszcza akcji) – gdzie pełni rolę koordynatora, oferującego i doradcy finansowego – jak również w obsłudze transakcji fuzji i przejęć oraz wykupów menedżerskich i doradztwie przy pozyskiwaniu finansowania na rynku niepublicznym (w tym od funduszy *private equity* oraz w transakcjach typu *pre-IPO*). Spółka świadczy również usługi doradcze w zakresie restrukturyzacji finansowej przedsiębiorstw i pozyskania finansowania dla projektów infrastrukturalnych.

Działalność brokerska i działalność w ramach usług bankowości inwestycyjnej IPOPEMA Securities S.A. są wspomagane przez zespół analityków, który przygotowuje raporty analityczne, rekomendacje i komentarze na temat spółek notowanych na giełdzie papierów wartościowych w Warszawie („GPW”) i w Budapeszcie („BSE”) – zarówno tych największych, jak i średnich oraz mniejszych podmiotów.

W lutym 2016 r. Spółka uruchomiła działalność w zakresie oferowania usług maklerskich i produktów inwestycyjnych do szerszego grona klientów indywidualnych. Działalność ta jest prowadzona zarówno bezpośrednio, jak i poprzez podmioty zewnętrzne występujące wobec IPOPEMA Securities jako agenci firmy inwestycyjnej.

2. Skład Grupy

Podmiotem dominującym Grupy Kapitałowej IPOPEMA jest IPOPEMA Securities S.A. Czas trwania jednostki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jest nieoznaczony.

W skład Grupy na dzień 31 grudnia 2016 roku wchodziła IPOPEMA Securities S.A. oraz następujące spółki:

- 1) jednostki zależne objęte konsolidacją, nad którymi Spółka sprawuje kontrolę

Nazwa jednostki	Zakres działalności	Udział w kapitale zakładowym	Udział w prawach głosu
IPOPEMA Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie towarzystwa funduszy inwestycyjnych oraz tworzenie i zarządzanie funduszami inwestycyjnymi, - zarządzanie cudzym pakietem papierów wartościowych na zlecenie, - doradztwo w zakresie obrotu papierami wartościowymi, - pośrednictwo w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych, - pełnienie funkcji przedstawiciela funduszy zagranicznych 	100%	100%
IPOPEMA Business Consulting Sp. z o. o.	<ul style="list-style-type: none"> - pozostałe doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania, - działalność związana z zarządzaniem urządzeniami informatycznymi, - działalność związana z doradztwem w zakresie informatyki, - działalność związana z oprogramowaniem, - sprzedaż hurtowa komputerów, urządzeń peryferyjnych i oprogramowania 	50,02%	50,02%

2) jednostki zależne nie objęte konsolidacją, nad którymi Spółka sprawuje kontrolę

IPOPEMA Financial Advisory Sp. z o.o. *	- wsparcie działalności IPOPEMA Financial Advisory Sp. z o.o. spółka komandytowa	100%	100%
IPOPEMA Financial Advisory Sp. z o.o. spółka komandytowa	- działalność doradcza dotycząca restrukturyzacji finansowej i pozyskania finansowania dla projektów infrastrukturalnych	n/d	
IPOPEMA Business Services Srl. **	- usługi wsparcia biurowo-biznesowego – spółka w likwidacji	100%	100%

* W maju 2016 roku Spółka nabyła od IBC wszystkie udziały w IPOPEMA Outsourcing Sp. z o.o.; w sierpniu nazwa spółki została zmieniona na IPOPEMA Financial Advisory Sp. z o.o. (IFA)

** W związku ze zmianą formuły prowadzenia działalności na rynkach zagranicznych w 2016 roku rozpoczął się proces likwidacji IBS Srl.

*** W związku ze zmianą formuły prowadzenia działalności na rynkach zagranicznych w 2016 roku zakończył się proces likwidacji IBS Kft. W dniu 1 kwietnia 2016 roku IBS Kft została wykreślona z rejestru sądowego.

IPOPEMA Business Services Kft., IPOPEMA Business Services Srl, IPOPEMA Financial Advisory Sp. z o.o. oraz IPOPEMA Financial Advisory Sp. z o.o. spółka komandytowa zostały wyłączone z konsolidacji z uwagi na nieistotność danych finansowych zgodnie z art. 58 ust. 1 Ustawy o rachunkowości.

IPOPEMA Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. („IPOPEMA TFI”) – spółka zależna

IPOPEMA TFI została zawiązana w dniu 14 marca 2007 roku i działa na podstawie zezwolenia KNF z dnia 13 września 2007 roku. Przedmiotem jej działalności jest: (i) prowadzenie towarzystwa funduszy inwestycyjnych oraz tworzenie i zarządzanie funduszami inwestycyjnymi, (ii) zarządzanie cudzym pakietem papierów wartościowych na zlecenie, (iii) doradztwo w zakresie obrotu papierami wartościowymi, (iv) pośrednictwo w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych, (v) pełnienie funkcji przedstawiciela funduszy zagranicznych. Kapitał zakładowy IPOPEMA TFI wynosi 10.599.441,00 złotych i dzieli się na 3.533.147 akcji imiennych, a w skład jej Zarządu wchodziły osoby z wieloletnią praktyką rynkową oraz doświadczeniem na rynku finansowym, w tym m.in. w zakresie zarządzania aktywami oraz tworzenia funduszy inwestycyjnych: Jarosław Wikaliński – Prezes Zarządu; Maciej Jasiński oraz Jarosław Jamka – Wiceprezesa oraz Renata Wanat-Szelenbaum jako Członek Zarządu. W dniu 14 marca 2017 r. Maciej Jasiński zrezygnował z przyczyn osobistych z pełnionej funkcji Wiceprezesa IPOPEMA TFI, jednak niezmiennie pozostaje w Grupie IPOPEMA będąc w dalszym ciągu zaangażowanym w działalność IPOPEMA TFI. IPOPEMA Securities S.A. posiada 100% akcji i głosów na walnym zgromadzeniu IPOPEMA TFI.

Z dniem 30 listopada 2015 r. nastąpiło połączenie IPOPEMA Asset Management S.A. („IPOPEMA AM”) ze spółką IPOPEMA Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A., o czym więcej informacji zamieszczono w nocie 24.1.

IPOPEMA Business Consulting Sp. z o.o. („IBC”) – spółka zależna

IPOPEMA Business Consulting Sp. z o.o. została zawiązana w dniu 26 sierpnia 2008 roku. Jej kapitał zakładowy wynosi 100.050 zł i dzieli się na 2.001 udziałów, z czego 1.001 jest własnością IPOPEMA Securities S.A., a pozostałe 1.000 udziałów należy w równych częściach do jej partnerów – Elizy Łoś-Strychowskiej i Tomasza Roweckiego, stanowiących Zarząd IPOPEMA BC. Przedmiotem działalności IBC jest (i) pozostałe doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania, (ii) działalność związana z zarządzaniem urządzeniami informatycznymi, (iii) działalność związana z doradztwem w zakresie informatyki, (iv) działalność związana z oprogramowaniem, (v) sprzedaż hurtowa komputerów, urządzeń peryferyjnych i oprogramowania.

IPOPEMA Financial Advisory Sp. z o.o. („IFA”) – spółka zależna

W maju 2016 roku Spółka nabyła od IBC wszystkie udziały w IPOPEMA Outsourcing Sp. z o.o.; w sierpniu nazwa spółki została zmieniona na IPOPEMA Financial Advisory Sp. z o.o. (IFA). Spółka posiada 100% udziałów w IFA. Do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania spółka nie rozpoczęła działalności operacyjnej.

IPOPEMA Financial Advisory Sp. z o.o. spółka komandytowa („IFA SK”)

W lipcu 2016 roku do rejestru przedsiębiorców została wpisana IPOPEMA Financial Advisory spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa (IFA SK), w której wspólnikami są Spółka i Jarosław Błaszczak jako komandytariusze oraz IFA jako komplementariusz. Spółka odpowiada za zobowiązania IFA SK wobec wierzycieli do wysokości 7.750 zł. Utworzenie ww. struktury, w skład której wchodzi IFA oraz IFA SK, związane jest z przeniesieniem do IFA SK prowadzonej dotychczas w ramach IPOPEMA Securities działalności doradczej dotyczącej restrukturyzacji finansowej i pozyskania finansowania dla projektów infrastrukturalnych. Przeniesienie działalności nastąpiło w lutym 2017 r. (Jarosław Błaszczak – komandytariusz IFA SK – współpracuje ze Spółką w zakresie ww. działalności).

IPOPEMA Business Services SRL („IBS Srl”) w likwidacji – spółka zależna

IPOPEMA Business Services Srl jest spółką handlową prawa rumuńskiego z siedzibą w Bukareszcie (Rumunia) zawiązaną 24 września 2014 r. – 100% udziału w kapitale zakładowym posiada IPOPEMA Securities S.A.. Kapitał zakładowy IBS Srl wynosi 200 RON (196 zł). Przedmiotem działalności Spółki jest świadczenie usług wsparcia biurowo-biznesowego, m.in. dla agentów IPOPEMA Securities S.A., za pośrednictwem których prowadzona jest działalność IPOPEMA Securities S.A. na rynku rumuńskim. Zarząd Spółki jest jednoosobowy – funkcję Prezesa pełni Marcin Kurowski.

3. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

3.1. Założenie kontynuacji działalności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki Grupy objęte procesem konsolidacji.

3.2. Identyfikacja sprawozdania

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku oraz zawiera dane porównawcze za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku.

Wszystkie dane, o ile nie wskazano inaczej prezentowane są w tys. zł.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży oraz aktywów finansowych i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu, które wyceniane są według wartości godziwej.

3.3. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) i związanymi z nimi interpretacjami w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską. Inne standardy, zmiany do obowiązujących standardów oraz interpretacje Komitetu ds. Interpretacji Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej ostatnio przyjęte lub oczekujące na przyjęcie nie mają związku z działalnością Grupy lub ich wpływ nie byłby istotny.

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Spółki Grupy prowadzą swoje księgi rachunkowe zgodnie z zasadami rachunkowości określonymi przez Ustawę o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku („Ustawa”) i wydanymi na jej podstawie przepisami („polskie standardy rachunkowości”). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera korekty niezawarte w księgach rachunkowych jednostek Grupy, wprowadzone w celu doprowadzenia sprawozdań finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF.

3.4. Waluta pomiaru i waluta sprawozdań finansowych

Walutą pomiaru i walutą sprawozdawczą niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski („zł”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach złotych.

3.5. Porównywalność danych

W roku 2016 i 2015 nie wystąpiły istotne zmiany prezentacji.

4. Istotne zasady (polityka) rachunkowości

4.1. Zmiany zasad rachunkowości wynikłe ze zmiany w MSSF

Opublikowane Standardy i Interpretacje, które zostały wydane i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2016 roku:

- Zmiany do MSR 1 Ujawnienia – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później;
- Nowelizacja MSR 16 i MSR 38 – mający zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się od 1 stycznia 2016 r. lub później. Nowelizacja MSR 16 i MSR 38 ustanawia zasadę „konsumowania korzyści ekonomicznych” w odniesieniu do ujmowania amortyzacji. RMSR wyjaśniła, że metoda oparta o przychody generowane z działalności nie powinna być stosowana do naliczania amortyzacji;
- Zmiany do MSR 16 i do MSR 41 Rolnictwo: rośliny produkcyjne, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 30 czerwca 2014 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 23 listopada 2015 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie;
- MSR 19 Świadczenia pracownicze – poprawka – mający zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się od 1 lutego 2015 r. lub później;
- Zmiany do MSR 27 Metoda praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych – mający zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się od 1 stycznia 2016 r. lub później. Zmiana umożliwi jednostkom stosowanie metody praw własności jako jednej z opcjonalnych metod ujmowania inwestycji w jednostkach zależnych, współkontrolowanych i stowarzyszonych w ich jednostkowych sprawozdaniach finansowych;
- Nowelizacja MSSF 11 Wspólne ustalenia umowne – mający zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się od 1 stycznia 2016 r. lub później. Zmiana wprowadza nowe dodatkowe wytyczne w sprawie sposobu wykazywania nabycia udziałów we wspólnej działalności gospodarczej; określa sposób księgowania takiego nabycia;
- Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 28, Jednostki inwestycyjne: zastosowanie wyjątku w zakresie konsolidacji - obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie. Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 28 zwalniają z wymogu sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego jednostki dominującej, jeżeli jej jednostka dominująca średniego lub najwyższego szczebla sporządza sprawozdanie finansowe dostępne do publicznej wiadomości zgodne z MSSF, w którym jednostki zależne są konsolidowane lub wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Dodatkowo, wymóg konsolidacji został ograniczony do sytuacji, gdy jednostka inwestycyjna ma jednostkę zależną, która sama nie jest jednostką inwestycyjną oraz której głównym celem jest świadczenie usług związanych z działalnością inwestycyjną jednostki dominującej. Ponadto, przy zastosowaniu metody praw własności w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu będącej jednostką inwestycyjną, inwestor może nadal stosować wycenę w wartości godziwej, które jednostka stowarzyszona lub wspólne przedsięwzięcie stosowała w odniesieniu do własnych jednostek zależnych;
- Doroczne poprawki do MSSF cykl 2010-2012 – mający zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się od 1 lutego 2015 r. lub później. Poprawki dotyczą: MSSF 2 Pojęcia „warunków nabycia uprawnień”, MSSF 3 zapłaty warunkowe przy łączeniu jednostek, MSSF 8 grupowanie segmentów operacyjnych oraz uzgadnianie sumy aktywów segmentów sprawozdawczych z aktywami jednostki, MSSF 13 należności i zobowiązania krótkoterminowe, MSR 7 odsetki kapitalizowane, MSR16/MSR 38 aktualizacja – metoda proporcjonalna, MSR 24 kadra zarządzająca;
- Zmiany do różnych standardów wynikające z corocznego przeglądu Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (*Annual Improvements 2012-2014*) – mający zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się od 1 stycznia 2016 r. lub później. Poprawki dotyczą: MSSF 5 Zmiany w metodach, MSSF 7 Kontrakty usługowe, MSR 19 Stopa dyskonta: emisje na rynkach regionalnych, MSR 34 Ujawnienie informacji „w innym miejscu śródrocznego raportu finansowego”.

Grupa uważa, że zastosowanie wymienionych wyżej standardów i interpretacji nie miało znaczącego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania, a skutkowało jedynie zmianami stosowanych zasad rachunkowości lub ewentualnie rozszerzeniem zakresu niezbędnych ujawnień.

5. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie:

- MSSF 9 Instrumenty Finansowe – opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 24 lipca 2014 r., stanowi ostateczną wersję standardu zastępując wcześniejsze publikowane wersje MSSF 9 i kończy projekt Rady Międzynarodowych Standardów Rachunkowości zastąpienia MSR 39 Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena. Nowy Standard odnosi się do klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, metodologii utraty wartości oraz rachunkowości zabezpieczeń. MSSF 9 nie obejmuje rachunkowości zabezpieczeń portfela aktywów lub zobowiązań finansowych, co stanowi osobny projekt Rady Międzynarodowych Standardów Rachunkowości. Nowy standard obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2018 r. lub po tej dacie;
- MSSF 15 Przychody z tytułu umów z klientami - został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 28 maja 2014 r. i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2018 r. lub po tej dacie.

Grupa zastosuje zmienione standardy w zakresie dokonanych zmian od 1 stycznia 2018 roku, chyba że przewidziano inny okres ich wejścia w życie. Zastosowanie zmienionych standardów nie będzie miało istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy w okresie ich początkowego zastosowania.

Grupa postanowiła nie skorzystać z możliwości wcześniejszego zastosowania powyższych standardów, zmian do standardów i interpretacji.

6. Standardy przyjęte przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, ale jeszcze niezatwierdzone przez Unię Europejską

- Zmiany do MSR 40 Nieruchomości inwestycyjne – Przeniesienia nieruchomości inwestycyjnych zostały wydane przez RMSR w dniu 8 grudnia 2016 r. Zmiany określają, że jednostka dokonuje przeniesienia poszczególnych nieruchomości do lub z nieruchomości inwestycyjnych tylko wówczas, gdy istnieją dowody na zmianę sposobu ich użytkowania. Zmiana sposobu użytkowania występuje wtedy, gdy poszczególne nieruchomości spełnia lub przestała spełniać definicję nieruchomości inwestycyjnych. Zmiana intencji kierownictwa co do sposobu użytkowania nieruchomości sama w sobie nie stanowi przesłanki na zmianę sposobu użytkowania. Zmiany określają również, iż przykłady zawarte w paragrafie 57 nie stanowią zamkniętego katalogu przykładów (przed zmianą wykaz ten stanowi zamknięty katalog przykładów);
- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem – data wejścia w życie zmian została odroczone do momentu zakończenia prac badawczych nad metodą praw własności. Zmiany doprecyzowują rachunkowość transakcji, w których jednostka dominująca traci kontrolę nad jednostką zależną, która nie stanowi „biznesu” zgodnie z definicją określoną w MSSF 3 „Połączenia jednostek”, w drodze sprzedaży wszystkich lub części udziałów w tej jednostce zależnej do jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia ujmowanego metodą praw własności;
- MSSF 14 Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe, zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej proces zatwierdzania standardu w wersji wstępnej nie zostanie zainicjowany przed ukazaniem się standardu w wersji ostatecznej (obowiązuje za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 r. lub po tej dacie). Standard ten pozwala jednostkom, które sporządzają sprawozdanie finansowe zgodnie z MSSF po raz pierwszy, do ujmowania kwot wynikających z działalności o regulowanych cenach, zgodnie z dotychczas stosowanymi zasadami rachunkowości. Dla poprawienia porównywalności z jednostkami, które stosują już MSSF i nie wykazują takich kwot, zgodnie z opublikowanym MSSF 14 kwoty wynikające z działalności o regulowanych cenach, powinny podlegać prezentacji w odrębnej pozycji zarówno w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jak i w rachunku zysków i strat oraz sprawozdaniu z innych całkowitych dochodów;
- MSSF 16 Leasing - został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 13 stycznia 2016 roku i obowiązuje za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie;
- Zmiany do MSR 12 Ujęcie podatku odroczonego z tytułu niezrealizowanych strat, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 19 stycznia 2016 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie;

- Zmiany do MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe w zakresie wdrożenia MSSF 9 - obowiązujący dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. Zmiany adresują kwestię zastosowania nowego standardu MSSF 9 "Instrumenty finansowe", przed implementacją nowego standardu dotyczącego działalności ubezpieczeniowej, nad którym obecnie pracuje Rada. W celu zapobiegania tymczasowym wahaniom wyników jednostek w związku z wdrożeniem MSSF 9, zmiany do MSSF 4 wprowadzają dwa dopuszczalne podejścia: podejście nakładkowe oraz podejście odroczone;
- Zmiany do MSR 7 Inicjatywa dotycząca ujawnień obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie. Zmiany do MSR 7 wprowadzają wymóg ujawnienia zmian w zobowiązaniach wynikających z działalności finansowej w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych, włączając w to zmiany zarówno będące przepływami pieniężnymi oraz zmianami niepieniężnymi. Aby spełnić wymóg standard nakazuje uzgodnienie sald otwarcia i sald zamknięcia poszczególnych zobowiązań przedstawionych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, które kwalifikują się jako działalność finansowa w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych;
- Roczne zmiany MSSF 2014-2016 - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. Wprowadzają zmiany do 3 standardów: MSSF 1 w zakresie określenia krótkoterminowego zwolnienia dla stosujących MSSF po raz pierwszy w zakresie MSSF 7, MSR 19, oraz MSSF 10; MSSF 12 w zakresie wyjaśnienie celu standardu. Zmiany te stosuje się retrospektywnie do okresów rocznych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2017; MSR 28 w zakresie wyceny jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia w wartości godziwej skutecznej;
- KIMSF 22 Transakcje w walutach obcych - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. KIMSF dotyczy transakcji w walutach obcych lub części tych transakcji w przypadkach, gdy są one denominowane lub wyceniane w walucie obcej. Interpretacji zawiera wskazówki w przypadku, gdy pojedyncza płatność jest wykonana, a także sytuacji wielu płatności. Poradnik ma na celu zmniejszenie różnorodności w praktyce;
- Doprecyzowanie zapisów MSSF 15 Przychody z umów z klientami zostało opublikowane w dniu 12 kwietnia 2016 roku i ma ono zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później (zgodnie z datą rozpoczęcia obowiązywania całego standardu). Celem zmian w standardzie było wyjaśnienie wątpliwości pojawiających się w trakcie analiz przedwdrożeniowych odnośnie: identyfikacji zobowiązania do spełnienia świadczenia (performance obligation), wytycznych stosowania standardu w kwestii identyfikacji zleceniodawcy/agenta oraz przychodów z licencji dotyczących własności intelektualnej, czy wreszcie okresy przejściowego przy pierwszym zastosowaniu nowego standardu;
- Zmiany do MSSF 2 Płatności na bazie akcji – zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 20 czerwca 2016 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie.

Grupa uważa, że zastosowanie zmienionych standardów nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

7. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

7.1. Profesjonalny osąd

W przypadku, gdy dana transakcja nie jest uregulowana w żadnym standardzie bądź interpretacji, Zarząd Spółki, kierując się subiektywną oceną, określa i stosuje polityki rachunkowości, które zapewnią, że skonsolidowane sprawozdanie finansowe będzie zawierać właściwe i wiarygodne informacje oraz będzie:

- prawidłowo, jasno i rzetelnie przedstawiać sytuację majątkową i finansową Grupy, wyniki jej działalności i przepływy pieniężne,
- odzwierciedlać treść ekonomiczną transakcji,
- obiektywne,
- sporządzone zgodnie z zasadą ostrożnej wyceny,
- kompletne we wszystkich istotnych aspektach.

Grupa dokonuje oszacowań i przyjmuje założenia, które mają wpływ na wartości aktywów i zobowiązań wykazywanych w następnym okresie. Szacunki i założenia, które podlegają ciągłej ocenie, oparte są o doświadczenia historyczne i inne czynniki, w tym oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się być uzasadnione.

Subiektywna ocena dokonana na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz szczegóły dotyczące szacunków i osądów zostały przedstawione w nocie 7.2.

7.2. Niepewność szacunków

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego wymaga od Grupy dokonania szacunków, jako że wiele informacji zawartych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym nie może zostać wycenionych w sposób precyzyjny. Grupa weryfikuje przyjęte szacunki w oparciu o zmiany czynników branych pod uwagę przy ich dokonywaniu, nowe informacje lub doświadczenia z przeszłości. Dlatego też szacunki dokonane na dzień 31 grudnia 2016 roku mogą zostać w przyszłości zmienione wskutek zweryfikowania założeń przyjętych do wyliczenia kwot szacunkowych bądź powzięcia informacji wpływających na szacunki. Główne szacunki zostały opisane w następujących notach:

Nota		Rodzaj ujawnionej informacji
9.7.1	Odpisy aktualizujące wartość należności	Główne założenia przyjęte w celu ustalenia wartości odzyskiwalnej
9.4 oraz 9.5	Okres ekonomicznej użyteczności środków trwałych oraz wartości niematerialnych	Okres ekonomicznej użyteczności oraz metodę amortyzacji aktywów weryfikuje się co najmniej na koniec każdego okresu sprawozdawczego
9.12.1	Rozliczenia międzyokresowe bierne	Założenia przyjęte przy kalkulacji szacunkowej kwoty zobowiązania

8. Zmiana szacunków

W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem nie wystąpiły zmiany szacunków, za wyjątkiem zmiany stanu rozliczeń międzyokresowych biernych, odpisów na należności i amortyzacji co zostało opisane w nocie 15.1.1, 13.2.1, 13.6 oraz 13.7.

9. Istotne zasady rachunkowości

9.1. Zasady konsolidacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe IPOPEMA Securities S.A. oraz sprawozdania finansowe jej jednostek zależnych sporządzone za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku (sprawozdania z całkowitych dochodów, sprawozdania z przepływów pieniężnych i sprawozdania ze zmian w kapitale własnym) oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku (sprawozdanie z sytuacji finansowej). Spółki zależne: IPOPEMA Business Services Kft. („IBS”), IPOPEMA Business Services Srl, IPOPEMA Financial Advisory Sp. z o.o. oraz IPOPEMA Financial Advisory Sp. z o.o. spółka komandytowa zostały wyłączone z konsolidacji za 2016 oraz 2015 rok z uwagi na nieistotny wpływ ich danych finansowych na dane finansowe Grupy Kapitałowej.

Jednostki zależne są to jednostki, w odniesieniu do których Grupa sprawuje kontrolę nad jednostką, w której dokonano inwestycji. Sprawowanie kontroli przez inwestora ma miejsce wtedy, gdy posiada on władzę nad jednostką, w której dokonano inwestycji, podlega ekspozycji na zmienne zwroty lub posiada prawo do zmiennych zwrotów z tytułu swojego zaangażowania w jednostce, w której dokonano inwestycji oraz posiada możliwość wykorzystania władzy nad jednostką, w której dokonano inwestycji, do wywierania wpływu na kwotę zwrotów inwestora. Jednostki podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez jednostkę dominującą, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli.

Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzone zostały za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie jednostki dominującej, przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości zastosowane dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze. W celu eliminacji jakichkolwiek rozbieżności w stosowanych zasadach rachunkowości wprowadza się korekty. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe łączy pozycje aktywów, zobowiązań, kapitału własnego, przychodów i kosztów jednostki dominującej i jednostek zależnych wyłączając wartość bilansową inwestycji jednostki dominującej w każdej z jednostek zależnych oraz część kapitału własnego każdej z jednostek zależnych, która odpowiada udziałowi jednostki dominującej.

Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane chyba, że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Udziały niekontrolujące to kapitał własny jednostki zależnej, którego nie można przyporządkować, bezpośrednio lub pośrednio, do jednostki dominującej. Grupa prezentuje udziały niekontrolujące w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w ramach kapitału własnego, oddzielnie od kapitału własnego właścicieli jednostki dominującej.

Połączenia jednostek gospodarczych dotyczące jednostek znajdujących się pod wspólną kontrolą rozlicza się metodą poprzednika polegającą na tym, że aktywa i zobowiązania przejmowanych przedsięwzięć nie są wyceniane do wartości godziwej lecz jednostka przejmująca włącza je do swojego sprawozdania finansowego według wartości nabytych przedsięwzięć, wynikających ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego jednostki wyższego szczebla, która sporządza skonsolidowane sprawozdania finansowe, pod której wspólną kontrolą transakcja ma miejsce. Wynik na transakcji połączenia jednostek znajdujących się pod wspólną kontrolą jest rozpoznawany w pozycji kapitałów „niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych” w jednostkowym sprawozdaniu finansowym jednostki przejmującej.

Konsolidacją nie objęto spółek, których rozmiary działalności nie są istotne w stosunku do rozmiarów działalności Grupy Kapitałowej. Spółki te są wyceniane według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

9.2. Korekta błędu

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym nie dokonano korekty błędu.

9.3. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty ujmuje się w księgach rachunkowych na dzień ich przeprowadzenia - odpowiednio po kursie:

- 1) faktycznie zastosowanym w tym dniu, wynikającym z charakteru operacji - w przypadku sprzedaży lub kupna walut oraz zapłaty należności lub zobowiązań,
- 2) średnim ogłoszonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski z dnia poprzedzającego ten dzień - w przypadku zapłaty należności lub zobowiązań, jeżeli nie jest zasadne zastosowanie kursu, o którym mowa w pkt 1), a także w przypadku pozostałych operacji.

Na koniec okresu sprawozdawczego aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty przeliczane są na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

Waluta	31 grudnia 2016	31 grudnia 2015
USD	4,1793	3,9011
EUR	4,4240	4,2615
100 HUF	1,4224	1,3601
GBP	5,1445	5,7862
UAH	0,1542	0,1622
CZK	0,1637	0,1577
CHF	4,1173	3,9394
RON	0,9749	0,9421
100 JPY	3,5748	3,2411
NOK	0,4868	0,4431
CAD	3,0995	2,8102
TRY	1,1867	1,3330
SEK	0,4619	0,4646
DKK	0,5951	0,5711
AUD	3,0180	2,8546

*Źródło: NBP

9.4. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/kosztu wytworzenia pomniejszonej o umorzenie oraz wszelkie odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów w momencie ich poniesienia.

Środki trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, do których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności.

Istotne części zamienne i serwisowe ujmowane jako rzeczowe aktywa trwałe są amortyzowane zgodnie z przewidywanym okresem użytkowania, ale nie dłuższym niż okres użytkowania środków trwałych, które serwisują.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów. Stawki amortyzacji zastosowane przez Grupę przedstawia poniższa tabela.

Typ	Stawki amortyzacyjne
Maszyny i urządzenia techniczne	10%
Urządzenia biurowe	20%
Komputery	30%
Budynki i lokale	14,29%
Wartości niematerialne i prawne	20% - 50%

Jeżeli przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego zaistniały okoliczności, które wskazują na to, że wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych może nie być możliwa do odzyskania, dokonywany jest przegląd tych aktywów pod kątem ewentualnej utraty wartości. Jeżeli istnieją przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości, a wartość bilansowa przekracza szacowaną wartość odzyskiwalną, wówczas wartość tych aktywów jest obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej. Wartość odzyskiwalna odpowiada wyższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej. Przy ustalaniu wartości użytkowej, szacowane przyszłe przepływy pieniężne są dyskontowane do wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ryzyka związanego z danym składnikiem aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji pozostałe koszty operacyjne.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów w okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Wartość końcową, okres użytkowania oraz metodę amortyzacji składników aktywów weryfikuje się, i w razie konieczności – koryguje, na koniec każdego roku obrotowego.

9.5. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji początkowo wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Po ujęciu początkowym, wartości niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Okres amortyzacji wartości niematerialnych wynosi, w zależności od typu wartości niematerialnych, od 2 do 5 lat.

Grupa ustala, czy okres użytkowania wartości niematerialnych jest ograniczony czy nieokreślony. Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji, i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. W Grupie nie wystąpiły wartości niematerialne o nieokreślonym terminie użytkowania w związku z czym całość wartości niematerialnych podlega amortyzacji.

9.6. Instrumenty finansowe

Instrumentem finansowym jest każda umowa, która powoduje powstanie aktywa finansowego u jednej strony i zobowiązania finansowego lub instrumentu kapitałowego u drugiej strony.

Instrumenty finansowe Grupa klasyfikuje do następujących kategorii:

Aktywa finansowe

- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (w tym: instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu),
- pożyczki i należności,
- instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży.

Zobowiązania finansowe

- zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (w tym: instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu),
- zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie.

O klasyfikacji instrumentów finansowych Grupa decyduje w momencie ich początkowego ujęcia.

Instrumenty finansowe i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Składnik aktywów finansowych zalicza się do kategorii przeznaczonych do obrotu, jeżeli nabyty został w celu sprzedaży w krótkim terminie, jeżeli stanowi część portfela, który generuje krótkoterminowe zyski lub też jest instrumentem pochodnym o dodatniej wartości godziwej.

Grupa klasyfikuje aktywa finansowe/zobowiązania finansowe jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy jeśli spełniony został którykolwiek z poniższych warunków:

- aktywa/zobowiązania kwalifikowane są jako przeznaczone do obrotu, tj: są nabyte lub zaciągnięte głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie, są częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie, i dla których istnieje potwierdzenie aktualnego, faktycznego wzoru generowania krótkoterminowych zysków lub są instrumentami pochodnymi (z wyjątkiem instrumentów pochodnych wyznaczonych i będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi),
- przy początkowym ujęciu aktywa/zobowiązania zostały wyznaczone przez jednostkę jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zobowiązanie finansowe inne niż przeznaczone do zbycia może zostać sklasyfikowane jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy w chwili początkowego ujęcia, jeżeli:

- taka klasyfikacja eliminuje lub znacząco redukuje niespójność wyceny lub ujęcia, jaka wystąpiłaby w innych warunkach; lub
- składnik aktywów finansowych należy do grupy aktywów lub zobowiązań finansowych, lub do obu tych grup objętych zarządzaniem, a jego wyniki wyceniane są w wartości godziwej zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem lub inwestycjami Grupy, w ramach której informacje o grupowaniu aktywów są przekazywane wewnątrz; lub
- stanowi część kontraktu zawierającego jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, a MSR 39 dopuszcza klasyfikację całego kontraktu (składnika aktywów lub zobowiązań) do pozycji wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Instrumenty finansowe i zobowiązania finansowe nabyte w wyniku transakcji dokonanych w obrocie regulowanym rozpoznawane są pod datą zawarcia transakcji w cenie nabycia, to jest w wartości godziwej poniesionych wydatków lub przekazanych w zamian innych składników majątkowych, zaś zobowiązania finansowe wprowadzane są do ksiąg na dzień zawarcia kontraktu w wartości godziwej uzyskanej kwoty lub wartości otrzymanych innych składników majątkowych.

Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu wyceniane są na każdy dzień sprawozdawczy a wszelkie zyski lub straty odnoszone są w przychody lub koszty z tytułu instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu.

Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu będące w posiadaniu przez Grupę to akcje notowane na giełdach papierów wartościowych w Warszawie i Budapeszcie. Dla potrzeb wyceny Grupa uwzględnia giełdowe kursy zamknięcia poszczególnych instrumentów ogłaszane przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. („GPW”) oraz Giełdę Papierów Wartościowych w Budapeszcie („BSE”) ostatniego dnia roboczego roku obrotowego. Grupa nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń.

Pożyczki i należności

Należności z tytułu dostaw i usług, pożyczki i pozostałe należności o stałych lub negocjowalnych warunkach płatności nie będące przedmiotem obrotu na aktywnym rynku klasyfikuje się jako pożyczki i należności.

Pożyczki i należności wycenia się po koszcie zamortyzowanym, metodą efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem utraty wartości. Dochód odsetkowy ujmuje się przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej z wyjątkiem należności krótkoterminowych, gdzie ujęcie odsetek byłoby nieistotne. Należności o krótkim terminie wymagalności, dla których nie określono stopy procentowej, wycenia się w kwocie wymaganej zapłaty, z zachowaniem zasady ostrożności. Do kategorii tej Grupa zalicza głównie należności handlowe oraz depozyty bankowe i inne środki pieniężne jak również pożyczki i nabyte, nienotowane instrumenty dłużne, niezaliczone do pozostałych kategorii aktywów finansowych. Do pozycji pożyczki Grupa klasyfikuje pożyczki udzielone pracownikom i współpracownikom IPOPEMA Securities.

Do pożyczek i należności Grupa klasyfikuje również środki pieniężne utrzymywane głównie w formie lokat oraz należności handlowe opisane w nocie 9.7

Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży

Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży są to instrumenty finansowe, inne niż instrumenty pochodne, wyznaczone jako „dostępne do sprzedaży” albo niezaliczone do żadnej z pozostałych kategorii.

Do aktywów dostępnych do sprzedaży Grupa zalicza głównie certyfikaty inwestycyjne, jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych, oraz obligacje skarbowe nabyte w celu lokowania nadwyżek finansowych, o ile instrumenty te nie zostały zakwalifikowane do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy z uwagi na zamiar krótkiego ich utrzymywania w Grupie. Do tej kategorii Grupa zalicza również udziały w jednostkach zależnych niepodlegających konsolidacji.

Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży zalicza się do aktywów trwałych, o ile nie istnieje zamiar zbycia inwestycji w ciągu 1 roku od końca okresu sprawozdawczego lub do aktywów obrotowych – w przeciwnym wypadku. Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są na koniec każdego okresu sprawozdawczego w wartości godziwej, a zyski i straty (za wyjątkiem strat z tytułu utraty wartości) ujmowane są w innych całkowitych dochodach. W przypadku obligacji, zysk lub stratę odnoszoną na inne całkowite dochody stanowi różnica między ustaloną na dzień wyceny wartością godziwą aktywów, pomniejszoną o odsetki naliczone do tego dnia za pomocą stopy określonej w zawartej umowie i wartością tych aktywów w skorygowanej cenie nabycia.

Nabycie i sprzedaż instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży rozpoznawane jest na dzień dokonania transakcji. W momencie początkowego ujęcia są one wyceniane w wartości godziwej, obejmującej koszty transakcji.

Udziały w jednostkach zależnych niepodlegających konsolidacji wycenia się w koszcie nabycia z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości. Certyfikaty inwestycyjne oraz jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych ujmowane są w wartości godziwej, ustalonej na podstawie wartości netto na certyfikat / jednostkę uczestnictwa ogłaszanej przez fundusz inwestycyjny w uzgodnieniu z depozytariuszem. Skutki wyceny odnoszone są na inne całkowite dochody.

Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Pozostałe zobowiązania finansowe, w tym kredyty bankowe i pożyczki, wycenia się początkowo w wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcji. Następnie wycenia się je w zamortyzowanym koszcie (koszty odsetkowe ujmuje się metodą efektywnego kosztu). Metoda efektywnej stopy procentowej służy do obliczania zamortyzowanego kosztu zobowiązania i do alokowania kosztów odsetkowych w odpowiednim okresie. Efektywna stopa procentowa to stopa faktycznie dyskontująca przyszłe płatności pieniężne w przewidywanym okresie użytkowania danego zobowiązania lub, w razie potrzeby, w okresie krótszym.

Grupa usuwa zobowiązania finansowe wyłącznie wówczas, gdy odpowiednie zobowiązania Grupy zostaną wykonane, unieważnione lub gdy wygasną.

9.7. Należności

9.7.1. Należności krótkoterminowe

Należności krótkoterminowe obejmują ogół należności od klientów, należności od jednostek powiązanych innych niż objęte konsolidacją, należności od banków prowadzących działalność maklerską, innych domów maklerskich i towarowych domów maklerskich z tytułu zawartych transakcji oraz całość lub część należności z innych tytułów niezaliczonych do aktywów finansowych, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od końca okresu sprawozdawczego.

Należności ujmuje się początkowo w wartości nominalnej i wycenia na koniec okresu sprawozdawczego w kwocie wymagającej zapłaty. Wartość należności jest aktualizowana przy uwzględnieniu stopnia prawdopodobieństwa ich zapłaty poprzez dokonanie odpisu aktualizującego. Odpis z tytułu utraty wartości należności tworzy się, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że nie będzie można otrzymać wszystkich należnych kwot wynikających z pierwotnych warunków umownych.

W szczególności dokonuje się odpisu aktualizującego należności w przypadku:

- przeterminowania od 6 miesięcy do 1 roku – odpis w wysokości 50% wysokości należności,
- przeterminowania powyżej 1 roku - odpis w wysokości 100% kwoty należności.

Oprócz tej generalnej zasady mogą być stosowane w Grupie odpisy indywidualne, gdy Grupa uznaje odzyskanie należności w pełnej wysokości za obciążone dużym ryzykiem. Odpisy indywidualne zostały zastosowane w przypadku należności handlowych.

Odpisy na należności są dokonywane w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych. Koszty związane z odpisaniem należności w momencie potwierdzenia nieściągalności należności stanowią koszt uzyskania przychodu, w pozostałych przypadkach nie stanowią kosztu uzyskania przychodu. Odwrócenie odpisów aktualizujących wartość należności ujmuje się, jeżeli w kolejnych okresach utrata wartości uległa zmniejszeniu, a wzrost wartości należności może być przypisany do zdarzeń występujących po momencie ujęcia odpisu. Odwrócenie odpisu ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów jako pozostałe przychody operacyjne.

Należności krótkoterminowe od klientów, należności krótkoterminowe od banków prowadzących działalność maklerską, innych domów maklerskich i towarowych domów maklerskich, zobowiązania krótkoterminowe wobec klientów oraz zobowiązania krótkoterminowe wobec banków prowadzących działalność maklerską, innych domów maklerskich i towarowych domów maklerskich

Należności krótkoterminowe od klientów, należności krótkoterminowe od banków prowadzących działalność maklerską, innych domów maklerskich i towarowych domów maklerskich, zobowiązania krótkoterminowe wobec klientów oraz zobowiązania krótkoterminowe wobec banków prowadzących działalność maklerską, innych domów maklerskich i towarowych domów maklerskich powstają w związku z zawartymi transakcjami kupna i sprzedaży papierów wartościowych, których rozrachunek w izbach rozliczeniowych jeszcze nie nastąpił ze względu na obowiązujący tryb rozliczeń transakcji (T+2). W przypadku transakcji kupna zawartych na giełdach papierów wartościowych, wykonanych na zlecenie klientów, których rachunki prowadzą banki depozytariusze, wykazywane są zobowiązania krótkoterminowe wobec banków prowadzących działalność maklerską i domów maklerskich (stron transakcji rynkowych)* oraz należności krótkoterminowe od klientów, dla których transakcje kupna zrealizowano. W przypadku transakcji sprzedaży zawartych na giełdach papierów wartościowych, wykonanych na zlecenie klientów, których rachunki prowadzą banki depozytariusze, wykazywane są należności krótkoterminowe od banków prowadzących działalność maklerską i innych domów maklerskich (stron transakcji rynkowych)* oraz zobowiązania krótkoterminowe wobec klientów, dla których transakcje sprzedaży zrealizowano.

** Zgodnie z art. 45h znowelizowanej ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, w odniesieniu do transakcji zawartych na GPW, KDPW CCP (podmiot rozliczający transakcje) wstąpił w prawa i obowiązki stron transakcji rynkowych.*

9.7.2. Należności długoterminowe

Należności długoterminowe to należności, których termin wymagalności przypada w okresie dłuższym niż 12 miesięcy, licząc od końca okresu sprawozdawczego.

9.8. Utrata wartości

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa ocenia czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników aktywów. Dla wartości niematerialnych, które nie są jeszcze dostępne do użytkowania, Grupa przeprowadza test corocznie, niezależnie czy nastąpiły przesłanki utraty wartości, czy nie. Test na utratę wartości dla tych aktywów Grupa może wykonywać w dowolnym terminie w ciągu roku.

Grupa identyfikuje następujące przesłanki wskazujące na możliwość utraty wartości przez składnik aktywów:

- utrata wartości rynkowej danego składnika aktywów odnotowana w ciągu okresu jest znacznie większa od utraty, której można było się spodziewać w wyniku upływu czasu i zwykłego użytkowania,
- w ciągu okresu nastąpiły lub nastąpią w niedalekiej przyszłości znaczące i niekorzystne dla Grupy zmiany o charakterze technologicznym, rynkowym, gospodarczym lub prawnym w otoczeniu, w którym Grupa prowadzi działalność, lub też na rynkach, na które dany składnik aktywów jest przeznaczony,
- w ciągu okresu nastąpił wzrost rynkowych stóp procentowych lub innych rynkowych stóp zwrotu z inwestycji i prawdopodobne jest, że wzrost ten wpłynie na stopę dyskontową stosowaną do wyliczenia wartości użytkowej danego składnika aktywów i istotnie obniży wartość odzyskiwalną składnika aktywów,
- wartość bilansowa aktywów netto Grupy jest wyższa od wartości ich rynkowej kapitalizacji,
- dostępne są dowody na to, że nastąpiła utrata przydatności danego składnika aktywów lub jego fizyczne uszkodzenie,

- w ciągu okresu nastąpiły, lub też prawdopodobne jest, że w niedalekiej przyszłości nastąpią, znaczące i niekorzystne dla Grupy zmiany dotyczące zakresu lub sposobu, w jaki dany składnik aktywów jest aktualnie użytkowany lub, zgodnie z oczekiwaniami, będzie użytkowany,
- dostępne są dowody pochodzące ze sprawozdawczości wewnętrznej świadczące o tym, że ekonomiczne wyniki uzyskiwane przez dany składnik aktywów są, lub w przyszłości będą, gorsze od oczekiwanych.

9.9. Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne

Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej obejmują środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy wraz z odsetkami należnymi za okres.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów.

9.10. Kapitał własny

Kapitały własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na jego rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa i postanowieniami Statutu Spółki. Kapitał podstawowy wykazywany jest w wysokości wykazywanej w statucie i Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS). Pozostałe kapitały obejmują: kapitał zapasowy, kapitał z aktualizacji wyceny i pozostałe kapitały.

Kapitał zapasowy powstał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej – kapitał ten stanowią nadwyżki osiągnięte przy emisji akcji, pomniejszone o koszty poniesione w związku z emisją.

Pozostałe kapitały obejmują kapitał z aktualizacji wyceny oraz pozostały kapitał powstały w związku z realizacją programów motywacyjnych oraz rozwodnienia akcji.

Zyski zatrzymane stanowią: kapitał zapasowy tworzony z zysków zatrzymanych, kapitał rezerwowy, łączna wartość korekt kapitału wynikająca ze zmiany zasad rachunkowości w momencie przejścia na MSR/MSSF, niepodzielony zysk lub niepokryta strata z lat ubiegłych (skumulowane zyski/straty z lat ubiegłych), wynik finansowy bieżącego okresu sprawozdawczego.

9.11. Zobowiązania

9.11.1. Zobowiązania krótkoterminowe

Zobowiązania krótkoterminowe to zobowiązania, których termin wymagalności przypada w okresie krótszym niż 12 miesięcy, licząc od końca okresu sprawozdawczego. Zobowiązania wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty.

Zobowiązania krótkoterminowe obejmują ogół zobowiązań wobec klientów, zobowiązań wobec jednostek powiązanych innych niż objęte konsolidacją, zobowiązań wobec banków prowadzących działalność maklerską, innych domów maklerskich i towarowych domów maklerskich z tytułu zawartych transakcji, zobowiązań wobec Krajowego Depozytu i giełdowych izb rozrachunkowych, zobowiązań wobec podmiotów prowadzących regulowane rynki papierów wartościowych oraz innych zobowiązań niezaklasyfikowanych jako zobowiązania długoterminowe, rozliczenia międzyokresowe ani rezerwy na zobowiązania.

Do zobowiązań krótkoterminowych zaliczane są również kredyty w rachunku bieżącym, których wycena opisana została w pkt. 9.6 powyżej.

Rozpoznanie zobowiązań krótkoterminowych z tytułu zawartych transakcji zaprezentowano w pkt. 9.7.1 powyżej.

9.11.2. Zobowiązania długoterminowe

Zobowiązania długoterminowe to zobowiązania, których termin spłaty przypada w okresie dłuższym niż 12 miesięcy, licząc od końca okresu sprawozdawczego.

9.12. Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe

9.12.1. Rozliczenia międzyokresowe bierne

Rozliczenia międzyokresowe bierne są zobowiązaniami przypadającymi do zapłaty za dobra lub usługi, które zostały otrzymane/wykonane ale nie zostały opłacone, zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą, łącznie z kwotami należnymi pracownikom.

Pomimo, że w niektórych sytuacjach konieczne jest oszacowanie kwoty lub terminu zapłaty rozliczeń międzyokresowych biernych, stopień niepewności jest na ogół znacznie mniejszy niż w przypadku rezerw.

W Grupie do rozliczeń międzyokresowych biernych zalicza się w szczególności rozliczenia z tytułu urlopów pracowniczych, premii, poniesionych lecz niezafakturowanych/nierozliczonych do dnia bilansowego kosztów.

9.12.2. Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania.

Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

Rezerwy prezentuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w podziale na część długo- lub krótkoterminową. Kwalifikacja rezerw do pozycji długo- lub krótkoterminowych jest uzależniona od tego, jak szybko dana pozycja przekształci się w faktyczne zobowiązanie (w ciągu 12 lub ponad 12 miesięcy licząc od końca okresu sprawozdawczego).

9.13. Zasada memoriału i współmierności przychodów z kosztami

W wyniku finansowym Grupy uwzględnia się wszystkie osiągnięte (poniesione) i przypadające na dany okres przychody oraz koszty związane z tymi przychodami, niezależnie od terminu płatności.

Dla zapewnienia współmierności przychodów i związanych z nimi kosztów, do aktywów lub pasywów danego okresu zalicza się koszty lub przychody dotyczące przyszłych okresów oraz przypadające na ten okres koszty, które nie zostały jeszcze poniesione. Oznacza to rozliczanie w czasie kosztów. Koszty jeszcze nieponiesione w danym okresie sprawozdawczym ujmowane są jako zobowiązania (prezentowane w pozycji rozliczenia międzyokresowe bierne).

9.14. Przychody z działalności podstawowej

Do przychodów należą jedynie otrzymane lub należne wpływy korzyści ekonomicznych brutto na rachunek własny jednostki gospodarczej.

Przychody z działalności podstawowej ujmuje się, jeżeli kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób, istnieje prawdopodobieństwo, że spółki z Grupy uzyskają korzyści ekonomiczne z tytułu transakcji, a wszystkie współmierne koszty można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody obejmują kwoty otrzymane i należne pomniejszone o podatek od towarów i usług (VAT). Wysokość przychodów ustala się według wartości godziwej zapłaty otrzymanej bądź należnej.

Przychody i koszty dotyczące usług, których moment rozpoczęcia i zakończenia przypadają w różnych okresach sprawozdawczych, ujmuje się na podstawie stopnia zaawansowania usługi, jeżeli można w wiarygodny sposób wycenić wynik z transakcji, tj. wtedy, gdy można ustalić łączną kwotę przychodów z umowy dotyczącej usługi oraz koszty usługi oraz gdy istnieje prawdopodobieństwo, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne z umowy. W przypadku, gdy nie ma możliwości spełnienia tych warunków, przychody ujmuje się tylko do wysokości kosztów poniesionych do danego dnia, nie wyższych jednak od kosztów, które Grupa spodziewa się odzyskać. Gdy istnieje prawdopodobieństwo, że łączne koszty umowy przekroczą łączne przychody z tytułu umowy, przewidywaną stratę ujmuje się bezzwłocznie jako koszt.

Jeżeli na świadczenie usług składa się niedająca się dokładnie określić liczba działań wykonywanych w określonym przedziale czasu, ze względów praktycznych przychody ujmuje się w oparciu o metodę liniową (równomiernie) na przestrzeni danego okresu.

Głównym źródłem przychodów Grupy są przychody z tytułu obrotu papierami wartościowymi na rzecz klientów, a także przychody z tytułu świadczenia usług bankowości inwestycyjnej, w tym z oferowania papierów wartościowych i doradztwa w zakresie fuzji i przejęć, przychody z tytułu obsługi funduszy inwestycyjnych, opłaty związane z tworzeniem funduszy i wydawaniem certyfikatów inwestycyjnych tych funduszy, przychody z tytułu zarządzania aktywami oraz przychody z tytułu usług doradczych z zakresu strategii i działalności operacyjnej przedsiębiorstw oraz doradztwie w obszarze IT.

Przychody z tytułu obrotu papierami wartościowymi realizowane są w ramach działalności brokerskiej IPOPEMA Securities w związku z pośrednictwem przy zawieraniu transakcji na rynku akcji w Warszawie i Budapeszcie oraz na rynku obligacji. Wartość tych przychodów jest uzależniona od wartości generowanych obrotów, a ich rozpoznanie ma miejsce przy każdej zawieranej transakcji. Przychody z tytułu doradztwa są rejestrowane stopniowo w miarę realizacji zlecenia. Przychody za zarządzanie funduszami ujmuje się w wysokości określonej w statucie funduszy lub innym dokumencie wiążącym.

9.15. Wynik z instrumentów finansowych

9.15.1. Wynik z operacji instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu

Wynik z operacji instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu obejmuje przychody z tytułu dywidend i innych udziałów w zyskach, odsetki, korekty aktualizujące wartość, zyski ze sprzedaży/umorzenia. Koszty z tytułu instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu obejmują korekty aktualizujące wartość oraz stratę ze sprzedaży/umorzenia.

9.15.2. Wynik z operacji instrumentami finansowymi dostępnymi do sprzedaży

Wynik z operacji instrumentami finansowymi dostępnymi do sprzedaży obejmuje przychody z tytułu dywidend i innych udziałów w zyskach, odsetki, odpisy z tytułu trwałej utraty wartości, odpisy dyskonta od dłużnych papierów wartościowych oraz zyski ze sprzedaży/umorzenia. Koszty z tytułu instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży obejmują odpisy z tytułu utraty wartości oraz stratę ze sprzedaży/umorzenia.

9.16. Płatności w formie akcji

Płatności w formie akcji rozliczane w instrumentach kapitałowych na rzecz pracowników i innych osób świadczących podobne usługi wycenia się w wartości godziwej instrumentów kapitałowych na dzień ich przyznania.

Wartość godziwą płatności w formie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych określoną w dniu ich przyznania odnosi się w koszty metodą liniową w okresie nabywania uprawnień, na podstawie szacunków Grupy co do instrumentów kapitałowych, do których ostatecznie nabędzie prawa. Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa weryfikuje szacunki dotyczące liczby instrumentów kapitałowych przewidywanych do przyznania. Ewentualny wpływ weryfikacji pierwotnych oszacowań ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów przez pozostały okres przyznania, z odpowiednią korektą w kapitałach własnych.

9.17. Przychody i koszty finansowe

Przychodami finansowymi Grupy są między innymi: odsetki od lokat i depozytów, odsetki od udzielonych pożyczek, pozostałe odsetki oraz dodatnie różnice kursowe. Przychody z tytułu odsetek ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów w momencie ich naliczenia.

Do kosztów finansowych Grupa zalicza w szczególności: koszty pozyskania finansowania, odsetki od kredytów i pożyczek, pozostałe odsetki oraz ujemne różnice kursowe i finansowe.

Różnice kursowe powstałe przy realizacji oraz wycenie bilansowej należności i zobowiązań z tytułu dostaw i usług korygują przychody lub koszty finansowe.

Koszty finansowania zewnętrznego (koszty kredytu) wyceniane są w zamortyzowanym koszcie. Koszty finansowania zewnętrznego ujmuje się jako koszty w okresie, w którym je poniesiono, z wyjątkiem kosztów aktywowanych. Koszty aktywowane ujmuje się w okresach, jakich dotyczą.

Grupa nie ponosi kosztów finansowania zewnętrznego, które przeznaczone byłyby na nabycie, budowę lub wytworzenie składnika aktywów.

9.18. Podatek dochodowy

9.18.1. Podatek

Zobowiązania i należności z tytułu podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na koniec okresu sprawozdawczego.

9.18.2. Podatek odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego wyliczane jest metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do wszystkich różnic przejściowych występujących na koniec okresu sprawozdawczego między wartością podatkową aktywów i pasywów a ich wartością bilansową wykazaną w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych aktywów podatkowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na koniec każdego okresu sprawozdawczego i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Aktywa oraz zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub zobowiązanie rozwiązane, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na koniec okresu sprawozdawczego lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na koniec okresu sprawozdawczego. Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu podatku odroczonego jest weryfikowana na koniec każdego okresu sprawozdawczego i ulega stosownemu obniżeniu o tyle o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

10. Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto przypadającego jednostce dominującej za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

Przy wyliczaniu zysku rozwodnionego średnia ważona liczba akcji w okresie korygowana jest o wszystkie potencjalnie rozwadniające akcje zwykłe. W przypadku Spółki są to akcje serii C, które mogą zostać wyemitowane w ramach kapitału warunkowego w związku z przyjętym w Spółce programem motywacyjnym, w zakresie w jakim został on wdrożony. Dotychczas do objęcia osobom uprawnionym – po spełnieniu określonych kryteriów – przeznaczonych zostało 1.880.952 akcji. Z uwagi na niewielką liczbę akcji rozwadniających zysk podstawowy oraz zysk rozwodniony ukształtowały się na podobnym poziomie w okresach objętych niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym.

	31.12.2016	31.12.2015
Liczba akcji – w szt.	29 937 836	29 937 836
Średnia ważona liczba akcji – w szt.	29 937 836	29 937 836
Rozwodniona liczba akcji – w szt.	29 937 836	29 937 836
Zysk netto z dz. kontynuowanej		
- zwykły	0,05	0,13
- rozwodniony	0,05	0,13

11. Sezonowość działalności

Działalność Grupy nie ma charakteru sezonowego, zatem przedstawiane wyniki Grupy nie odnotowują istotnych wahań w trakcie roku.

12. Informacje dotyczące segmentów działalności

Dla celów zarządczych Grupa została podzielona na części w oparciu o wytwarzane produkty i świadczone usługi. Istnieją zatem następujące sprawozdawcze segmenty operacyjne:

- 1) Segment „Usługi maklerskie i pokrewne” obejmujący działalność IPOPEMA Securities tj. działalność maklerską oraz bankowość inwestycyjną, koncentrującą się na obsłudze publicznych emisji papierów wartościowych (zwłaszcza akcji) – gdzie Spółka pełni rolę koordynatora, oferującego i doradcy finansowego – jak również na emisji instrumentów dłużnych, obsłudze transakcji fuzji i przejęć oraz wykupów menedżerskich i doradztwie przy pozyskiwaniu finansowania na rynku niepublicznym (w tym od funduszy *private equity* oraz w transakcjach typu *pre-IPO*). Segment obejmuje również usługi doradcze w zakresie restrukturyzacji finansowej przedsiębiorstw i pozyskania finansowania dla projektów infrastrukturalnych.
- 2) Segment „Zarządzanie funduszami inwestycyjnymi oraz zarządzanie portfelami maklerskich instrumentów finansowych” obejmujący działalność IPOPEMA TFI, tj. tworzenie i zarządzanie funduszami inwestycyjnymi oraz zarządzaniem portfelami maklerskich instrumentów finansowych.
- 3) Segment „Usługi doradcze” obejmujący działalność IPOPEMA Business Consulting, tj. głównie doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania, zarządzaniem urządzeniami informatycznymi, doradztwem w zakresie informatyki, działalnością związaną z oprogramowaniem.

01.01.2016 - 31.12.2016	Działalność kontynuowana				Działalność zaniechana	Działalność ogółem
	Usługi maklerskie i pokrewne	Zarządzanie funduszami inwestycyjnymi oraz zarządzanie portfelami maklerskich instrumentów finansowych	Usługi doradcze	Razem		
Przychody						
Przychody segmentu ogółem, w tym:	37 458	32 762	17 918	88 138	-	88 138
- dla klientów, z którymi wartość transakcji w okresie przekracza 10% lub więcej przychodów	-	-	-	-	-	-
Sprzedaż między segmentami	- 1	-	- 99	- 100	-	- 100
Wyłączenia konsolidacyjne	-	-	-	-	-	-
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	37 457	32 762	17 819	88 038	-	88 038
Koszty segmentu						
Koszty segmentu – zakup od dostawców zewnętrznych	- 37 239	-31 889	- 15 714	- 84 842	-	- 84 842
Koszty segmentu – zakup między segmentami	-	-	-	-	-	-
Wyłączenia konsolidacyjne	72	70	-	142	-	142
Koszty segmentu ogółem, w tym:	- 37 167	- 31 819	-15 714	- 84 700	-	- 84 700
Amortyzacja	- 1 897	-702	-100	- 2 699	-	- 2 699
Zysk (strata) segmentu z dz. podstawowej	290	943	2 105	3 338	-	3 338
Koszty nieprzypisane	-	-	-	-	-	-
Zysk (strata) z działalności kontynuowanej przed opodatkowaniem i kosztami finansowymi	290	943	2 105	3 338	-	3 338
Przychody z tytułu odsetek	292	95	18	405	-	405
Koszty z tytułu odsetek	- 1 355	- 33	-	- 1 388	-	- 1 388
Pozostałe przychody/koszty finansowe netto	1 898	154	71	2 123	-	2 123
Pozostałe przychody/koszty operacyjne	- 28	202	- 44	130	-	130
Wyłączenia konsolidacyjne	- 1 512	-	-	- 1 512	-	- 1 512
Zysk (strata) przed opodatkowaniem i udziałami niekontrolującymi	- 415	1 361	2 150	3 096	-	3 096
Podatek dochodowy	- 19	307	440	728	-	728

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej IPOPEMA Securities S.A. za rok 2016 – dane w tys. zł

Wyłączenia konsolidacyjne	-	3	-	3	-	3
Podatek dochodowy ogółem	- 19	310	440	731	-	731
Zysk (strata) netto za rok obrotowy	- 396	1 051	1 710	2 365	-	2 365
Aktywa i zobowiązania na 31.12.2016						
Aktywa segmentu	295 763	30 818	13 768	340 349	-	340 349
Inwestycje segmentu w jednostkach podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	-	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa nieprzypisane segmentom	-	-	-	-	-	-
Aktywa ogółem	295 763	30 818	13 768	340 349	-	340 349
Zobowiązania segmentu	239 300	3 510	4 231	247 041	-	247 041
Rozliczenia międzyokresowe bierne	3 875	5 066	732	9 673	-	9 673
Wynik segmentu	- 396	1 051	1 710	2 365	-	2 365
Kapitały własne (bez wyniku z działalności bieżącej)	53 175	21 764	2 823	77 762	-	77 762
Udziały niekontrolujące	-	-	3 508	3 508	-	3 508
Pasywa ogółem	295 954	31 391	13 004	340 349	-	340 349
Pozostałe informacje dotyczące segmentu w 2016 roku						
Nakłady inwestycyjne, w tym:	1 413	39	56	1 508	-	1 508
rzeczowe aktywa trwałe	704	39	49	792	-	792
wartości niematerialne	709	-	7	716	-	716
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	1 167	443	84	1 694	-	1 694
Amortyzacja wartości niematerialnych	730	259	16	1 005	-	1 005
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	-	-	-	-	-	-
Pozostałe	-	-	-	-	-	-

Grupa nie wyodrębnia segmentów geograficznych. Sprzedaż realizowana jest w zdecydowanej większości na terenie Polski. Sprzedaż zagraniczna zrealizowana w 2016 roku nie przekracza 5% (3.627 tys. zł) sumy przychodów z działalności podstawowej. Rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne Grupy zlokalizowane są w Polsce.

01.01.2015 - 31.12.2015	Działalność kontynuowana				Działalność zaniechana	Działalność ogółem
	Usługi maklerskie i pokrewne	Zarządzanie funduszami inwestycyjnymi oraz zarządzanie portfelami maklerskich instrumentów finansowych	Usługi doradcze	Razem		
Przychody						
Przychody segmentu ogółem, w tym:	47 425	38 525	12 178	98 128	-	98 128
- dla klientów, z którymi wartość transakcji w okresie przekracza 10% lub więcej przychodów	-	-	-	-	-	-
Sprzedaż między segmentami	-	-	- 113	- 113	-	- 113
Wyłączenia konsolidacyjne	-	-	-	-	-	-
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	47 425	38 525	12 065	98 015	-	98 015
Koszty segmentu						
Koszty segmentu – zakup od dostawców zewnętrznych	- 43 034	- 35 947	- 11 976	- 90 957	-	- 90 957
Koszty segmentu – zakup między segmentami	-	-	-	-	-	-
Wyłączenia konsolidacyjne	71	126	-	197	-	197
Koszty segmentu ogółem, w tym:	- 42 963	- 35 821	- 11 976	- 90 760	-	- 90 760
Amortyzacja	- 1 761	- 671	- 88	- 2 520	-	- 2 520
Zysk (strata) segmentu z dz. podstawowej	4 462	2 704	89	7 255	-	7 255
Koszty nieprzypisane	-	-	-	-	-	-
Zysk (strata) z działalności kontynuowanej przed opodatkowaniem i kosztami finansowymi	4 462	2 704	89	7 255	-	7 255
Przychody z tytułu odsetek	455	169	19	643	-	643
Koszty z tytułu odsetek	- 1 123	- 34	- 1	- 1 158	-	- 1 158
Pozostałe przychody/koszty finansowe netto	124	69	- 2	191	-	191
Pozostałe przychody/koszty operacyjne	261	- 89	- 6	166	-	166
Wyłączenia konsolidacyjne	- 1 484	- 155	-	- 1 639	-	- 1 639
Zysk (strata) przed opodatkowaniem i udziałami	2 695	2 664	99	5 458	-	5 458

niekontrolującymi						
Podatek dochodowy	663	771	58	1 492	-	1 492
Wyłączenia konsolidacyjne	-	- 14	-	- 14	-	- 14
Podatek dochodowy ogółem	663	757	58	1 478	-	1 478
Zysk (strata) netto za rok obrotowy	2 032	1 907	41	3 980	-	3 980
Zysk netto za rok (bez uwzględnienia kosztów programu motywacyjnego)	2 080	1 907	41	4 028	-	4 028
Aktywa i zobowiązania na 31.12.2015						
Aktywa segmentu	314 512	30 814	7 984	353 310	-	353 310
Inwestycje segmentu w jednostkach podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	-	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa nieprzypisane segmentom	-	-	-	-	-	-
Aktywa ogółem	314 512	30 814	7 984	353 310	-	353 310
Zobowiązania segmentu	254 353	3 829	1 006	259 188	-	259 188
Rozliczenia międzyokresowe bierne	5 168	4 546	-	9 714	-	9 714
Wynik segmentu	2 032	1 907	41	3 980	-	3 980
Kapitały własne (bez wyniku z działalności bieżącej)	54 412	19 726	2 782	76 920	-	76 920
Udziały niekontrolujące	-	-	3 508	3 508	-	3 508
Pasywa ogółem	315 965	30 008	7 337	353 310	-	353 310
Pozostałe informacje dotyczące segmentu w 2015 roku						
Nakłady inwestycyjne, w tym:	2 752	756	26	3 534	-	3 534
rzeczowe aktywa trwałe	1 560	581	17	2 158	-	2 158
wartości niematerialne	1 192	175	9	1 376	-	1 376
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	1 029	438	77	1 543	-	1 543
Amortyzacja wartości niematerialnych	732	233	11	976	-	976
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	-	-	-	-	-	-
Pozostałe	-	-	-	-	-	-

Grupa nie wyodrębnia segmentów geograficznych. Sprzedaż realizowana jest w zdecydowanej większości na terenie Polski. Sprzedaż zagraniczna zrealizowana w 2015 roku nie przekracza 5% (4.451 tys. zł) sumy przychodów ze sprzedaży. Rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne Grupy zlokalizowane są w Polsce.

13. Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej - aktywa

13.1. Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne

Dla celów skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych, środki pieniężne i ich ekwiwalenty składają się z następujących pozycji:

	31.12.2016	31.12.2015
Środki pieniężne w kasie	2	1
Środki pieniężne w banku	26 559	28 423
Inne środki pieniężne (lokaty krótkoterminowe)	15 645	120 494
Inne aktywa pieniężne	508	30
Środki pieniężne razem	42 714	148 949
W tym środki pieniężne w banku i w kasie przypisane działalności zaniechanej	-	-

	31.12.2016	31.12.2015
Środki pieniężne w PLN	36 141	131 904
Środki pieniężne w EUR	4 851	10 580
Środki pieniężne w USD	1 062	4 362
Środki pieniężne w HUF	32	789
Środki pieniężne w TRY	264	286
Środki pieniężne w RON	276	590
Środki pieniężne (inne waluty)	88	438
Razem środki pieniężne	42 714	148 949

	31.12.2016	31.12.2015
Środki pieniężne i inne aktywa własne	30 303	44 644
Środki pieniężne i inne aktywa klientów zdeponowane na rachunkach pieniężnych w domu maklerskim oraz wpłacone na poczet nabycie papierów wartościowych w pierwszej ofercie publicznej lub obrocie pierwotnym	12 411	104 305
Środki pieniężne i inne aktywa przekazane z funduszu rozliczeniowego	-	-
Razem środki pieniężne	42 714	148 949

Wolne środki pieniężne zgromadzone są na rachunkach bankowych i inwestowane w formie lokat terminowych oraz typu *overnight*. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do kilku miesięcy, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według stałych i zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe prezentowane są w pozycji: Inne środki pieniężne. Natomiast lokaty powyżej 3 m-cy prezentowane są w pozycji: Inne aktywa pieniężne.

W pozycji Inne środki pieniężne wykazane zostały również środki pieniężne klientów zdeponowane na rachunku bankowym Spółki dominującej w kwocie 12.411 tys. zł na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz w kwocie 104.305 tys. zł na dzień 31 grudnia 2015 roku.

13.2. Należności

Należności krótkoterminowe	31.12.2016	31.12.2015
1. Od klientów / z tytułu dostaw i usług	135 569	73 138
a) z tyt. odroczonego terminu zapłaty	-	-
b) z tyt. należności przeterminowanych i roszczeń spornych, nieobjętych odpisami aktualizującymi należności	-	-
c) od klientów z tytułu transakcji	122 199	64 637
- zawartych na GPW w Warszawie	89 043	62 910
- zawartych na GPW w Budapeszcie	21 049	602
- zawartych na GPW w Pradze	2 674	-
- zawartych na GPW w Wiedniu	-	795
- zawartych na GPW we Frankfurcie	2 252	220
- zawartych na GPW w Londynie	116	-

- zawartych na GPW w Nowym Jorku	7 065	110
d) pozostałe	13 370	8 501
2. Od jednostek powiązanych	13	18
3. Od banków prowadzących działalność maklerską, innych domów maklerskich i towarowych domów maklerskich *	73 232	64 558
a) z tytułu transakcji	72 031	64 062
- zawartych na GPW w Warszawie *	40 067	56 568
- zawartych na GPW w Budapeszcie	6 163	4 027
- zawartych na GPW w Nowym Jorku	16 410	-
- zawartych na GPW w Pradze	3 121	3 467
- zawartych na GPW w Amsterdamie	6 270	-
b) pozostałe	1 201	496
4. Od podmiotów prowadzących regulowane rynki papierów wartościowych i giełdy towarowe	-	-
5. Od Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych i giełdowych izb rozrachunkowych	34 907	24 133
- z funduszu rozliczeniowego	34 907	24 133
6. Od towarzystw funduszy inwestycyjnych i emerytalnych oraz funduszy inwestycyjnych i emerytalnych	2 761	3 634
7. Od emitentów papierów wartościowych lub wprowadzających	-	2 332
8. Od izby gospodarczej	-	-
9. Z tytułu podatków, dotacji i ubezpieczeń społecznych	40	119
10. Dochodzone na drodze sądowej, nieobjęte odpisami aktualizującymi należności	-	-
11. Pozostałe	22 385	10 502
Należności krótkoterminowe razem	268 907	178 434

* Zgodnie z art. 45h znowelizowanej ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, pozycje bilansu: należności krótkoterminowe od banków prowadzących działalność maklerską, innych domów maklerskich i towarowych domów maklerskich z tytułu zawartych transakcji, w odniesieniu do transakcji zawartych na GPW, zawierają należności od KDPW CCP (podmiotu rozliczającego transakcje, który wstąpił w prawa i obowiązki stron transakcji).

Należności i zobowiązania krótkoterminowe w przeważającej części powstają w związku z zawartymi transakcjami kupna i sprzedaży papierów wartościowych, których rozrachunek w izbach rozliczeniowych jeszcze nie nastąpił. W przypadku transakcji kupna zawartych na giełdach papierów wartościowych, wykonanych na zlecenie klientów, których rachunki prowadzą banki depozytariusze, wykazywane są zobowiązania wobec stron transakcji rynkowych (banków prowadzących działalność maklerską i domów maklerskich – tzw. anonimowa strona transakcji) oraz należności od klientów, dla których transakcje kupna zrealizowano. W przypadku transakcji sprzedaży zawartych na giełdach papierów wartościowych, wykonanych na zlecenie klientów, których rachunki prowadzą banki depozytariusze, wykazywane są należności od stron transakcji rynkowych oraz zobowiązania wobec klientów, dla których transakcje sprzedaży zrealizowano.

Odpisy z tytułu utraty wartości pomniejszają wartość bilansową należności, do której odpis został utworzony.

Należności krótkoterminowe brutto (struktura walutowa)	31.12.2016	31.12.2015
a) w walucie polskiej	182 457	168 667
b) w walutach obcych (po przeliczeniu na zł)	87 330	10 337
Należności krótkoterminowe brutto razem	269 787	179 004

13.2.1. Wiekowanie należności

Należności (krótko- i długoterminowe), o pozostałym od końca okresu sprawozdawczego okresie spłaty	31.12.2016	31.12.2015
a) do 1 miesiąca	253 125	164 849
b) powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	9 842	206
c) powyżej 3 miesięcy do 1 roku	4 090	9 833
d) powyżej 1 roku do 5 lat	1 384	1 367
e) powyżej 5 lat	-	-
f) należności przeterminowane	2 730	4 116
Należności razem (brutto)	271 171	180 371
g) odpisy aktualizujące należności (wielkość ujemna)	- 880	- 570
Należności razem (netto)	270 291	179 801

Należności przeterminowane (brutto) - z podziałem na należności niespłacone w okresie:	31.12.2016	31.12.2015
a) do 1 miesiąca	760	1 737
b) powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	692	891
c) powyżej 3 miesięcy do 1 roku	325	1 020
d) powyżej 1 roku do 5 lat	953	468
e) powyżej 5 lat	-	-
Należności razem (brutto)	2 730	4 116
f) odpisy aktualizujące należności (wielkość ujemna)	- 880	- 570
Należności razem (netto)	1 850	3 546

13.3. Rozliczenia międzyokresowe krótkoterminowe

	31.12.2016	31.12.2015
a) czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów, w tym:	1 092	1 147
koszty serwisu informacyjnego	42	57
koszty najmu biura	124	185
podatek VAT naliczony do rozliczenia w 2017 / 2016 roku	-	21
opłaty członkowskie	25	47
koszty do refakturowania	3	8
pozostałe	898	829
b) pozostałe rozliczenia międzyokresowe, w tym:	-	-
przychody fakturowane w następnym okresie	-	-
Rozliczenia międzyokresowe czynne razem	1 092	1 147

13.4. Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu

	31.12.2016	31.12.2015
- akcje	126	1 214
- instrumenty pochodne	-	-
Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu razem	126	1 214

Pozycja „akcje” w całości dotyczy akcji notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu wyceniane są w wartości godziwej uwzględniającej ich wartość rynkową na dzień bilansowy. Dla potrzeb wyceny Grupa uwzględnia giełdowe kursy zamknięcia poszczególnych instrumentów ogłaszane przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. ostatniego dnia roboczego roku obrotowego. Zmiany wartości tych instrumentów finansowych uwzględniane są w przychodach lub kosztach z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu. Wartość instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu w cenie nabycia na dzień 31 grudnia 2016 roku wyniosła 124 tys. zł wobec 1.216 tys. zł według stanu na 31 grudnia 2015 roku. Wartość korekt z tytułu aktualizacji wyceny instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu na koniec okresu sprawozdawczego wyniosła odpowiednio (+) 2 tys. zł oraz (-) 2 tys. zł. Na dzień bilansowy Grupa posiadała 1.000 akcji o łącznej wartości bilansowej 126 tys. zł, są one notowane w PLN oraz zostały nabyte w PLN. Na dzień 31.12.2015 roku Spółka posiadała 22.826 akcji o łącznej wartości bilansowej 1.214 tys. zł.

13.5. Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa posiadała instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży o wartości 16.432 tys. zł wobec 11.764 tys. zł na dzień 31 grudnia 2015 roku. Wśród instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa Kapitałowa posiadała certyfikaty inwestycyjne i jednostki uczestnictwa w wysokości 8.562 tys. zł wobec 3.885 tys. zł na dzień 31 grudnia 2015 roku, obligacje skarbowe w wysokości 7.866 tys. zł (7.867 tys. zł na dzień 31.12.2015) oraz udziały w jednostkach zależnych niepodlegających konsolidacji w wysokości 4 tys. zł (12 tys. zł na 31.12.2015).

Udziały w jednostkach zależnych niepodlegające konsolidacji nie są notowane na aktywnym rynku. Grupa wycenia je w koszcie nabycia z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości. W 2016 ani w 2015 roku nie dokonywano odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych przeznaczonych do sprzedaży.

13.6. Rzeczowe aktywa trwałe

Stan na 31 grudnia 2016 roku

TABELA RUCHU ŚRODKÓW TRWAŁYCH	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	RAZEM
a) wartość brutto środków trwałych na początek okresu	-	880	7 911	1 428	1 828	44	12 091
b) zwiększenia (z tytułu)	-	-	819	172	5	742	1 738
- zakup i zwrot z leasingu	-	-	48	172	-	742	962
- przejęcie z inwestycji	-	-	771	-	5	-	776
c) zmniejszenia	-	-	8	190	-	776	974
- likwidacja	-	-	8	190	-	-	198
- reklasyfikacja do innej grupy rodzajowej	-	-	-	-	-	776	776
d) wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	-	880	8 722	1 410	1 833	10	12 855
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	-	344	4 357	725	1 112	-	6 538
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	-	68	1 182	109	177	-	1 536
- roczny odpis amortyzacyjny	-	68	1 185	264	177	-	1 694
- likwidacja	-	-	3	155	-	-	158
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	-	412	5 539	834	1 289	-	8 074
h) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu	-	-	-	-	-	-	-
i) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu	-	-	-	-	-	-	-
j) wartość netto środków trwałych na początek okresu	-	536	3 554	703	716	44	5 553
k) wartość netto środków trwałych na koniec okresu	-	468	3 183	576	544	10	4 781

Stan na 31 grudnia 2015 roku

TABELA RUCHU ŚRODKÓW TRWAŁYCH	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	RAZEM
a) wartość brutto środków trwałych na początek okresu	-	839	6 084	1 109	1 778	21	9 831
b) zwiększenia (z tytułu)	-	41	2 095	434	53	1 636	4 259
- zakup i zwrot z leasingu	-	-	600	434	47	1 636	2 717
- przejęcie z inwestycji	-	41	1 495	-	6	-	1 542
c) zmniejszenia	-	-	268	115	3	1 613	1 999
- likwidacja	-	-	268	115	3	-	386
- reklasyfikacja do innej grupy rodzajowej	-	-	-	-	-	1 613	1 613
d) wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	-	880	7 911	1 428	1 828	44	12 091
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	-	219	3 647	509	888	-	5 263
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	-	125	710	216	224	-	1 275
- roczny odpis amortyzacyjny	-	125	912	281	225	-	1 543
- zwrot z leasingu	-	-	46	-	-	-	46
- likwidacja	-	-	248	65	1	-	314
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	-	344	4 357	725	1 112	-	6 538
h) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu	-	-	-	-	-	-	-

i) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu	-	-	-	-	-	-	-
j) wartość netto środków trwałych na początek okresu	-	620	2 437	600	890	21	4 568
k) wartość netto środków trwałych na koniec okresu	-	536	3 554	703	716	44	5 553

13.6.1. Odpisy z tytułu utraty wartości

W 2016 roku nie wystąpiły odpisy z tytułu trwałej utraty wartości środków trwałych.

13.7. Wartości niematerialne

Stan na 31 grudnia 2016 roku

ZMIANY WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH (WG GRUP RODZAJOWYCH)	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Wartość firmy	Nabyte koncesje, patenty, licencje itp;	Oprogramowanie komputerowe	Prawa do emisji CO ₂	Inne wartości niematerialne / zaliczki	RAZEM
a) wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	440	-	166	9 337	-	-	9 943
b) zwiększenia (z tytułu)	-	-	7	709	-	-	716
- zakup / przyjęcie z inwestycji	-	-	7	709	-	-	716
- rozszerzenie grupy	-	-	-	-	-	-	-
- zakończone prace rozwojowe	-	-	-	-	-	-	-
- inne – zwrot z leasingu	-	-	-	-	-	-	-
c) zmniejszenia (z tytułu)	-	-	-	384	-	-	384
- likwidacja	-	-	-	384	-	-	384
d) wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	440	-	173	9 662	-	-	10 275
e) skumulowana amortyzacja na początek okresu	216	-	116	6 455	-	-	6 787
f) amortyzacja za okres	77	-	15	537	-	-	629
- amortyzacja (odpis roczny)	77	-	15	913	-	-	1 005
- likwidacja	-	-	-	376	-	-	376
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	293	-	131	6 992	-	-	7 416
h) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu	-	-	-	-	-	-	-
i) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu	-	-	-	-	-	-	-
j) wartość netto wartości niematerialnych na początek okresu	224	-	50	2 882	-	-	3 156
k) wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	147	-	42	2 670	-	-	2 859

Stan na 31 grudnia 2015 roku

ZMIANY WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH (WG GRUP RODZAJOWYCH)	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Wartość firmy	Nabyte koncesje, patenty, licencje itp;	Oprogramowanie komputerowe	Prawa do emisji CO ₂	Inne wartości niematerialne / zaliczki	RAZEM
a) wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	440	-	157	7 807	-	45	8 449
b) zwiększenia (z tytułu)	-	-	9	1 530	-	-	1 539
- zakup / przyjęcie z inwestycji	-	-	9	1 411	-	-	1 420
- rozszerzenie grupy	-	-	-	-	-	-	-
- zakończone prace rozwojowe	-	-	-	-	-	-	-
- inne – zwrot z leasingu	-	-	-	119	-	-	119
c) zmniejszenia	-	-	-	-	-	45	45
d) wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	440	-	166	9 337	-	-	9 943
e) skumulowana amortyzacja na początek okresu	128	-	105	5 464	-	-	5 697
f) amortyzacja za okres	88	-	11	991	-	-	1 090
- amortyzacja (odpis roczny)	88	-	11	878	-	-	977
- zwrot z leasingu	-	-	-	113	-	-	113
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	216	-	116	6 455	-	-	6 787
h) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu	-	-	-	-	-	-	-
i) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu	-	-	-	-	-	-	-
j) wartość netto wartości niematerialnych na początek okresu	312	-	52	2 343	-	45	2 752
k) wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	224	-	50	2 882	-	-	3 156

Koszty zakończonych prac rozwojowych w Grupie dotyczą wdrożonego systemu prowadzenia ewidencji uczestników funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez IPOPEMA TFI.

13.7.1. Kupno i sprzedaż

W 2016 roku Grupa nabyła wartości niematerialne o wartości 716 tys. zł (w 2015 roku: 1.539 tys. zł). Zarówno w 2016 roku jak i w 2015 roku Grupa nie dokonała sprzedaży wartości niematerialnych.

Wśród wartości niematerialnych Grupa identyfikuje prace rozwojowe, które na dzień 31 grudnia 2016 roku wyniosły 147 tys. zł wobec 224 tys. zł na dzień 31 grudnia 2015 roku.

13.7.2. Odpisy z tytułu utraty wartości

W roku 2016 i 2015 Grupa nie stwierdziła utraty wartości majątku Grupy.

13.7.3. Amortyzacja wartości niematerialnych

Amortyzacja wartości niematerialnych została ujęta w kosztach działalności podstawowej w pozycji 'Amortyzacja'. Amortyzacja za 2016 rok wyniosła 1.005 tys. zł wobec 1.090 tys. zł za 2015 rok.

14. Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej - kapitały

14.1. Kapitał podstawowy

Dane finansowe dotyczące kapitału zostały przedstawione w złotych.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku zarejestrowany kapitał podstawowy wynosił 2.993.783,60 zł i dzielił się na 29.937.836 akcji.

Kapitał podstawowy (struktura) – stan na 31.12.2016 oraz na 31.12.2015

Akcjonariusz	Liczba akcji głosów na WZA	Wartość objętych udziałów (w zł)
Fundusz IPOPEMA PRE-IPO FIZAN ¹	2 990 789	299 079
JLC Lewandowski S.K.A. ²	2 990 789	299 079
OFE PZU "Złota Jesień"	2 950 000	295 000
Fundusz IPOPEMA 10 FIZAN ³	2 851 420	285 142
Katarzyna Lewandowska	2 136 749	213 675
Quercus Parasolowy SFIO*	1 754 164	175 416
Razem akcjonariusze powyżej 5%	15 673 911	1 567 391

* Dane na podstawie otrzymanych przez Spółkę zawiadomień od akcjonariuszy

¹ Głównym uczestnikiem Funduszu jest Jacek Lewandowski – Prezes Zarządu Spółki, a także jego żona, Katarzyna Lewandowska

² Podmiot zależny od Jacka Lewandowskiego – Prezesa Zarządu Spółki

³ Jedynym uczestnikiem Funduszu jest Stanisław Waczkowski – Wiceprezes Zarządu Spółki

W roku 2016 oraz 2015 kapitał podstawowy Spółki dominującej nie uległ zmianie. Kapitał podstawowy na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku wynosił 2.994 tys. zł i dzielił się na:

- 7.000.000 akcji zwykłych na okaziciela serii A,
- 21.571.410 akcji zwykłych na okaziciela serii B oraz,
- 1.366.426 akcji zwykłych na okaziciela serii C.

Wartość nominalna akcji

Wszystkie wyemitowane akcje posiadają wartość nominalną wynoszącą 0,10 złotych i zostały w pełni opłacone.

Prawa akcjonariuszy

Akcjom wszystkich serii (A, B i C) przypada jeden głos na akcję. Akcje wszystkich serii są akcjami zwykłymi, nieuprzywilejowanymi, brak jest ograniczeń w dysponowaniu akcjami.

14.2. Pozostałe kapitały

Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy został utworzony z nadwyżki wartości emisyjnej akcji nad ich wartością nominalną. Nadwyżka została pomniejszona o koszty emisji akcji. Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej pomniejszony o koszty emisji na 31 grudnia 2016 roku i na dzień 31 grudnia 2015 roku wyniósł 10.351 tys. zł.

Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży

Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży powstaje w wyniku przeszacowania aktywów finansowych do wartości godziwej. W przypadku sprzedaży lub utraty wartości przeszacowanego składnika aktywów finansowych efektywnie zrealizowana część kapitału z aktualizacji wyceny powiązana z tym składnikiem jest przenoszona w wynik.

	Stan na dzień	
	31.12.2016	31.12.2015
Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży na początek okresu obrotowego	110	53
Kwota ujęta w kapitale własnym w okresie sprawozdawczym	192	70
Kwota przeniesiona do rachunku zysków i strat w okresie sprawozdawczym	-	-
Odroczony podatek dochodowy	- 37	- 13
Skumulowany wynik osiągnięty na aktywach finansowych dostępnych do sprzedaży na koniec okresu obrotowego	265	110

Pozostałe kapitały

Pozostałe kapitały zostały utworzone w związku z realizowanym programem motywacyjnym oraz w związku ze zmianą wartości udziałów w spółce zależnej. Na dzień 31 grudnia 2016 roku pozostałe kapitały wynosiły 3.214 tys. zł – nie uległy zmianie w stosunku do wartości na dzień 31 grudnia 2015 roku.

Zyski zatrzymane i ograniczenia związane z kapitałem

Zgodnie z Kodeksem Spółek Handlowych spółki akcyjne tj. w przypadku Grupy IPOPEMA: IPOPEMA Securities oraz IPOPEMA TFI, zobowiązane są utrzymywać zyski zatrzymane (tzw. kapitał zapasowy) do wysokości 1/3 kapitału zakładowego z przeznaczeniem wyłącznie na pokrycie ewentualnych strat finansowych. Spółka musi przeznaczyć na ten cel minimalnie 8% zysku bieżącego do czasu zwołania wymaganej równowartości 1/3 kapitału podstawowego. Na 31 grudnia 2016 roku oraz na 31 grudnia 2015 roku wysokość tego kapitału wynosiła 998 tys. zł.

Zyski zatrzymane	31.12.2016	31.12.2015
Wyniki zatrzymane z lat poprzednich	36 124	35 514
Wynik finansowy netto bieżącego okresu	1 463	3 903
Łączna wartość korekt kapitału wynikająca ze zmiany zasad rachunkowości na MSR/MSSF	24 814	24 814
Razem zyski zatrzymane	62 401	64 231

Dywidendy

Dywidendy za dany rok zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy, a niewypłacone na koniec okresu sprawozdawczego, ujawnia się w pozycji zobowiązania z tytułu dywidendy w „pozostałych zobowiązaniach”. Na koniec okresu sprawozdawczego nie wystąpiły niewypłacone dywidendy.

14.3. Udziały niekontrolujące

Wartość udziałów niekontrolujących (będących w posiadaniu udziałowców w IPOPEMA Business Consulting) według stanu na 31 grudnia 2016 roku wyniosła 4.410 tys. zł wobec 3.508 tys. zł na dzień 31 grudnia 2015 roku.

14.4. Wymogi kapitałowe

Spółka dominująca IPOPEMA Securities jest instytucją, o której mowa w artykule 95 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2013 (Dz.U.L 176 z 27 czerwca 2013 roku z późn. zm.), („CRR”) w związku z czym w okresie objętym niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem podlegają wymogom kapitałowym określonym w CRR.

IPOPEMA Securities S.A. spełnia warunki uznania za unijną instytucję dominującą, w związku z czym niezależnie od wymogu spełniania norm adekwatności kapitałowej w ujęciu jednostkowym, Grupa zobowiązana jest dodatkowo do spełnienia norm adekwatności kapitałowej w ujęciu skonsolidowanym.

Niedotrzymanie lub przekraczanie wymogów kapitałowych

W okresie objętym niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem nie odnotowane zostały przypadki naruszenia norm adekwatności kapitałowej w ujęciu skonsolidowanym. W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem Grupa odnotowała przypadki przekroczenia limitu dużych ekspozycji, o których mowa w art. 392 CRR:

Data niedotrzymania lub przekroczenia wymogów kapitałowych	Przyczyny niedotrzymania lub przekroczenia wymogów kapitałowych	Czy notyfikowano wcześniej informację do KNF o możliwości niedotrzymania lub przekraczania wymogów kapitałowych
od 30.08.2016 do 05.09.2016	Wpływ znaczących kwot środków pieniężnych na rachunki bankowe Spółki w związku z realizowanym wezwaniem do zapisywania się na sprzedaż akcji	Wniosek o wydanie zezwolenia na przekroczenie limitu koncentracji został złożony KNF w dniu 17.08.2016. W dniu 29.08.2016 r KNF zezwolił na przekroczenie limitu koncentracji

Powyższe przekroczenia miały charakter planowany i w trybie określonym przepisami zgłoszone zostały z odpowiednim wyprzedzeniem do Komisji Nadzoru Finansowego („KNF”).

Dane dotyczące podstawowych danych zaprezentowane zostały w poniższych tabelach.

Pozycja	31.12.2016	31.12.2015	Dane średnie w kwartale			
			Q1 2016	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016
Fundusze własne – w tys. zł	74 275	73 669	71 972	73 845	74 045	74 383
Kapitał Tier I	74 275	73 669	71 972	73 845	74 045	74 383
Kapitał podstawowy Tier I	74 275	73 669	71 972	73 845	74 045	74 383
Kapitał dodatkowy Tier I	-	-	-	-	-	-
Kapitał Tier II	-	-	-	-	-	-
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko – w tys. zł	310 280	332 514	320 817	322 097	351 615	300 126
Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem w odniesieniu do ryzyka kredytowego, ryzyka kredytowego kontrahenta, ryzyka rozmycia oraz dostaw z późniejszym terminem rozliczenia	114 511	144 988	117 572	112 682	146 750	104 332
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko rozliczenia/dostawy	-	-	-	-	-	-
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu ryzyka pozycji, ryzyka walutowego i ryzyka cen towarów	25 141	22 025	32 617	38 787	34 237	25 166
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu ryzyka operacyjnego	170 628	165 502	170 628	170 628	170 628	170 628
Dodatkowa kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu stałych kosztów pośrednich	-	-	-	-	-	-
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu korekty wyceny kredytowej	-	-	-	-	-	-
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu dużych ekspozycji w portfelu handlowym	-	-	-	-	-	-
Kwoty innych ekspozycji na ryzyko	-	-	-	-	-	-
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	23,94	22,16	22,43	22,93	21,06	24,78
Nadwyżka(+)/niedobór(-) kapitału podstawowego Tier I – w tys. zł	60 312	58 706	57 536	59 350	58 223	60 878
Współczynnik kapitału Tier I	23,94	22,16	22,43	22,93	21,06	24,78
Nadwyżka(+)/niedobór(-) kapitału Tier I – w tys. zł	55 658	53 718	52 723	54 519	52 948	56 376
Łączny współczynnik kapitałowy	23,94	22,16	22,43	22,93	21,06	24,78
Nadwyżka(+)/niedobór(-) łącznego kapitału – w tys. zł	49 452	47 068	46 307	48 077	45 916	50 373

Pozycja	31.12.2016
Wysokość kapitału założycielskiego - w tys. zł	3 222
Odchylenie wysokości funduszy własnych od wysokości kapitału założycielskiego	71 053

15. Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej – zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe bierne

15.1. Rozliczenia międzyokresowe bierne

15.1.1. Zmiany stanu rozliczeń międzyokresowych biernych

	2016 rok	2015 rok
Stan na początek okresu sprawozdawczego	9 714	7 625
Utworzone w ciągu roku obrotowego	14 156	17 456
Wykorzystane	13 858	15 309
Rozwiązane	339	58
Stan na koniec okresu sprawozdawczego	9 673	9 714

15.1.2. Stan rozliczeń międzyokresowych biernych na koniec okresu sprawozdawczego

	31.12.2016	31.12.2015
Świadczenia pracownicze *	7 020	8 022
Inne	2 653	1 692
Razem	9 673	9 714

* świadczenia pracownicze, zgodnie z MSR 19, stanowią świadczenia pracownicze z tytułu wynagrodzeń, składek na ubezpieczenia społeczne, płatnego urlopu wypoczynkowego, płatnych zobowiązań chorobowych, udziałów w zyskach i premii, jak również obejmują świadczenia po okresie zatrudnienia, jak: emerytury, pozostałe świadczenia emerytalne oraz świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy i świadczenia niepieniężne na rzecz obecnych pracowników.

Grupa tworzy szacunki dotyczące zobowiązań na podstawie najlepszej wiedzy, jaką posiada na moment sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Rozliczenia międzyokresowe bierne obarczone są niepewnością dotyczącą dokładności kwoty oraz terminu jej realizacji. Zobowiązania z tytułu premii zostaną zrealizowane w przeciągu 12 miesięcy od ostatniego dnia okresu sprawozdawczego. Zobowiązania z tytułu świadczeń urlopowych wyliczane są na ostatni dzień okresu sprawozdawczego, a termin wypływu środków pieniężnych związanych z realizacją tego zobowiązania jest trudny do określenia. Zobowiązanie jest realizowane w momencie ustania stosunku pracy z pracownikiem. Inne rozliczenia międzyokresowe są zobowiązaniami krótkoterminowymi, wypływ środków pieniężnych z nimi związany przewidywany jest w okresie kilku miesięcy od ostatniego dnia okresu sprawozdawczego.

15.2. Rezerwa na sprawy sądowe, kary, grzywny i odszkodowania

W 2016 roku oraz w 2015 roku Spółki Grupy nie były stroną postępowań sądowych.

15.3. Zobowiązania (krótkoterminowe)

Zobowiązania krótkoterminowe	31.12.2016	31.12.2015
Wobec klientów	93 748	168 415
Wobec jednostek powiązanych	-	-
Wobec banków prowadzących działalność maklerską, innych domów maklerskich i towarowych domów maklerskich	130 250	68 947
a) z tytułu zawartych transakcji *	130 250	68 941
b) pozostałe	-	6
Wobec podmiotów prowadzących regulowane rynki papierów wartościowych i giełdy towarowe	602	563
Wobec Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych i giełdowych izb rozrachunkowych	2 044	844
Kredyty i pożyczki	14 784	15 138
a) od jednostek powiązanych	-	-
b) pozostałe	14 784	15 138
Dłużne papiery wartościowe	4	6
Weksłowe	-	-
Z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych	1 406	818
Z tytułu wynagrodzeń	1	-
Wobec towarzystw funduszy inwestycyjnych i emerytalnych oraz funduszy inwestycyjnych i emerytalnych	1 704	1 969
Wynikające z zawartych ramowych umów pożyczki i sprzedaży krótkiej z tytułu pożyczonych papierów wartościowych	-	-
Pozostałe	1 525	1 762
a) z tytułu wypłaty dywidendy	-	-
b) pozostałe	1 525	1 762
- pozostałe zobowiązania	1 283	1 576
- zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	242	186
Zobowiązania krótkoterminowe razem	246 068	258 462

* Zgodnie z art. 45h znowelizowanej ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, pozycje bilansu: zobowiązania krótkoterminowe od banków prowadzących działalność maklerską, innych domów maklerskich i towarowych domów maklerskich z tytułu zawartych transakcji, w odniesieniu do transakcji zawartych na GPW, zawierają odpowiednio należności i zobowiązania wobec KDPW CCP (podmiotu rozliczającego transakcje, który wstąpił w prawa i obowiązki stron transakcji).

Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi przedstawione są w punkcie 25.1 informacji dodatkowej.

Zobowiązania za wyjątkiem kredytów opisanych w nocie 15.3.2 są nieoprocentowane.

Kwota wynikająca z różnicy pomiędzy zobowiązaniami a należnościami z tytułu podatku od towarów i usług jest płacona właściwym władzom podatkowym w okresach miesięcznych.

	31.12.2016	31.12.2015
Zobowiązania z tytułu zawartych transakcji giełdowych:	130 250	68 941
- w tym na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie	97 968	67 216
- w tym na Giełdzie Papierów Wartościowych w Budapeszcie	20 191	602
- w tym na Giełdzie Papierów Wartościowych w Pradze	2 670	-
- w tym na Giełdzie Papierów Wartościowych w Wiedniu	-	795
- w tym na Giełdzie Papierów Wartościowych we Frankfurcie	2 250	219
- w tym na Giełdzie Papierów Wartościowych w Londynie	116	-
- w tym na Giełdzie Papierów Wartościowych w Nowym Jorku	7 055	109
Zobowiązania z tytułu zawartych transakcji na rynku pozagiełdowym	-	6
Zobowiązania od banków prowadzących działalność maklerską, innych domów maklerskich i towarowych domów maklerskich	130 250	68 947
Zobowiązania krótkoterminowe brutto (struktura walutowa)	31.12.2016	31.12.2015
a) w walucie polskiej	169 479	247 027
b) w walutach obcych (po przeliczeniu na PLN)	76 589	11 435
Zobowiązania krótkoterminowe razem	246 068	258 462

15.3.1. Wiekowanie zobowiązań

Zobowiązania (krótko- i długoterminowe), o pozostałym od końca okresu sprawozdawczego okresie spłaty	31.12.2016	31.12.2015
a) do 1 miesiąca	244 862	257 145
b) powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	263	763
c) powyżej 3 miesięcy do 1 roku	426	234
d) powyżej 1 roku do 5 lat	487	593
e) powyżej 5 lat	-	-
f) dla których termin wymagalności upłynął	517	320
Zobowiązania razem	246 555	259 055

Powyższa analiza została przeprowadzona na podstawie danych zdyskontowanych - różnica pomiędzy danymi zdyskontowanymi i niezdykontowanymi dotyczy głównie zobowiązań z tytułu leasingu i zobowiązań z tytułu kredytów i jest nieistotna. Zobowiązania z tytułu kredytów mają postać linii kredytowej (jak opisano poniżej) i zmienną wartość w trakcie każdego okresu.

15.3.2. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki

Zobowiązania (krótko- i długoterminowe), o pozostałym od końca okresu sprawozdawczego okresie spłaty	31.12.2016	31.12.2015
a) kredyt bankowy	14 784	15 138
- kwota kredytu pozostała do spłaty	14 784	15 138
Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu kredytów i pożyczek	14 784	15 138

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Spółka posiadała 14.784 tys. zł zobowiązań z tytułu kredytów związanych z prowadzoną działalnością brokerską (wobec 15.138 tys. zł na dzień 31 grudnia 2015 roku), wynikających z:

1. zawartych w dniu 22 lipca 2009 r. z Alior Bankiem S.A. dwóch umów o kredyt obrotowy w rachunku bieżącym (linie kredytowe). Kredyty te służą regulowaniu zobowiązań wobec Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych w związku z prowadzoną działalnością brokerską i są corocznie odnawiane – aktualny okres ich obowiązywania upływa 15 września 2017 roku:
 - i. Umowa o kredyt odnawialny (linia kredytowa) w maksymalnej wysokości 10 mln zł. Celem umowy jest finansowanie płatności zobowiązań Spółki wobec Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych związanych z rozliczeniem transakcji zawieranych na rynku regulowanym w ramach prowadzonej działalności maklerskiej. Zabezpieczeniem kredytu jest weksel własny *in blanco* wraz z deklaracją wekslową, pełnomocnictwo do dysponowania rachunkami bankowymi w banku oraz kaucja (w formie lokaty terminowej) w wysokości 4 mln zł, jako zabezpieczenie wspólne z kredytem opisanym w punkcie ii.
 - ii. Umowa o kredyt odnawialny (linia kredytowa) w maksymalnej wysokości 30 mln zł, której celem jest finansowanie zobowiązań Spółki wynikających z członkostwa w Funduszu Gwarantowania Rozliczeń Transakcji Giełdowych prowadzonym przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych. Zabezpieczeniem kredytu jest weksel własny *in blanco* wraz z deklaracją wekslową, pełnomocnictwo do dysponowania rachunkami bankowymi w banku. Zgodnie z informacją zamieszczoną w pkt i powyżej, wspólnym zabezpieczeniem obu kredytów jest również kaucja w wysokości 4 mln zł.

2. przyznanego przez Raiffeisen Bank Zrt limitu kredytowego w rachunku bieżącym w wysokości 409 mln HUF służącego rozliczeniu transakcji giełdowych na giełdzie w Budapeszcie w związku z prowadzoną tam działalnością brokerską - okres obowiązywania przyznanego limitu upływa 14 marca 2018 roku. Zabezpieczeniem kredytu jest kaucja w wysokości 409 mln HUF.

Odsetki od kredytów i pożyczek dotyczą w całości kredytów krótkoterminowych. Odsetki od kredytu za m-c grudzień 2016 roku w wysokości 77 tys. zł nie zostały zrealizowane w 2016 roku, ich zapłata nastąpiła w 2017 roku. Niezrealizowane odsetki od kredytu według stanu na 31 grudnia 2015 roku wyniosły 44 tys. zł i zostały zapłacone w 2016 roku.

15.4. Obligacje

W 2016 roku Spółka dokonała emisji 10 obligacji imiennych o łącznej wartości nominalnej 2 tys. zł (wobec 7,6 tys. zł. w 2015 roku), których zapadalność (w zależności od serii) przypada na lata 2016-2019. Łączna wartość zobowiązań Spółki z tytułu wykupu ww. obligacji nie przekroczy ich wartości nominalnej i jest nieznacząca dla Spółki. Ich emisja związana jest natomiast z wdrożeniem w Spółce „Polityki zmiennych składników wynagrodzeń” w wykonaniu Rozporządzenia Ministra Finansów z 2 grudnia 2011 r. w sprawie zasad ustalania przez dom maklerski polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze. Więcej informacji dotyczących ww. polityki ujawnionych zostało w opublikowanym na stronie internetowej Spółki aktualnym dokumencie pt. „Ujawnienia informacji związanych z adekwatnością kapitałową IPOPEMA Securities S.A.”. W 2016 roku wykupione zostały obligacje na łączną kwotę 6,4 tys. zł (5,6 tys. zł w 2015 roku).

16. Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów

16.1. Przychody z działalności podstawowej

Przychody z działalności podstawowej	2016 rok	2015 rok
Przychody z tytułu obrotu papierami wartościowymi	22 665	28 715
Przychody z tytułu usług bankowości inwestycyjnej	14 460	18 565
Przychody z tytułu obsługi funduszy inwestycyjnych i zarządzania aktywami klientów	32 762	38 525
Przychody z tytułu usług doradczych	17 819	12 065
Pozostałe przychody z działalności podstawowej	332	145
Przychody z działalności podstawowej razem	88 038	98 015

16.2. Koszty działalności

Koszty działalności podstawowej	2016 rok	2015 rok
Opłaty na rzecz rynków regulowanych, giełd towarowych oraz na rzecz Krajowego Depozytu i giełdowych izb rozrachunkowych	6 289	8 333
Opłaty na rzecz CCP	479	443
Wynagrodzenia	39 765	39 486
Ubezpieczenia społeczne	2 754	2 560
Świadczenia na rzecz pracowników	600	513
Zużycie materiałów i energii	601	781
Koszty utrzymania i wynajmu budynków	3 109	4 046
Amortyzacja	2 699	2 520
Podatki i inne opłaty o charakterze publicznoprawnym	2 459	1 865
Pozostałe, w tym:	25 945	30 213
- koszty związane z zarządzaniem i dystrybucją funduszy	9 935	14 148
- koszty transakcyjne inne niż koszty rozliczenia transakcji przez izby rozliczeniowe i giełdy papierów wartościowych	3 034	3 764
- serwisy informacyjne i usługi teleinformatyczne	3 674	3 572
- marketing, reprezentacja i reklama	955	1 922
- zakup oprogramowania (do refaktury)	2 591	739
- inne usługi obce	5 756	6 068
Razem koszty działalności podstawowej	84 700	90 760

16.2.1. Koszty świadczeń pracowniczych

Koszty świadczeń pracowniczych (uszczegółowienie)	2016 rok	2015 rok
Koszty wynagrodzeń	39 765	39 438
Koszty ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń	2 754	2 560
Koszty przyszłych świadczeń z tytułu odpraw emerytalnych, nagród jubileuszowych i tym podobnych świadczeń pracowniczych	-	-
Koszty z tytułu programu płatności w formie akcji własnych	-	48
Pozostałe koszty świadczeń pracowniczych	600	513
Razem koszty świadczeń pracowniczych	43 119	42 559

16.3. Przychody i koszty finansowe

Przychody finansowe	2016 rok	2015 rok
1. Odsetki od udzielonych pożyczek	18	28
2. Odsetki od lokat i depozytów	387	615
a) od jednostek powiązanych	-	-
b) pozostałe	387	615
3. Pozostałe odsetki	-	-
4. Dodatnie różnice kursowe	656	251
a) zrealizowane	467	233
b) niezrealizowane	189	18
5. Pozostałe	403	487
Przychody finansowe, razem	1 464	1 381

Koszty finansowe	2016 rok	2015 rok
1. Odsetki od kredytów i pożyczek, w tym:	1 236	1 008
a) dla jednostek powiązanych	-	-
b) pozostałe	1 236	1 008
2. Pozostałe odsetki	152	151
3. Ujemne różnice kursowe	50	134
a) zrealizowane	-	59
b) niezrealizowane	50	75
4. Pozostałe	599	1 371
Koszty finansowe, razem	2 037	2 664

Stopa kapitalizacji w 2016 roku oraz w 2015 roku wyniosła 0%, Grupa nie aktywowała kosztów finansowania zewnętrznego.

16.4. Wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu

Wynik z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu w 2016 roku wyniósł 10 tys. zł, wobec (-) 584 tys. zł w 2015 roku. W wyniku z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu znajdują się między innymi przychody z tytułu dywidend na łączną kwotę 52 tys. zł w roku 2016 i 89 tys. zł w roku 2015.

16.5. Przychody i koszty operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne	2016 rok	2015 rok
a) zysk ze zbycia rzeczowych składników aktywów trwałych i wartości niematerialnych	-	-
b) rozwiązanie rozliczeń międzyokresowych	331	58
c) rozwiązanie odpisu na należności	53	380
d) przychody z tytułu refaktur	328	767
e) pozostałe	423	211
Pozostałe przychody operacyjne razem	1 135	1 416

Pozostałe koszty operacyjne	2016 rok	2015 rok
a) strata ze zbycia rzeczowych składników aktywów trwałych i wartości niematerialnych	2	2
b) odpisy aktualizujące wartość rzeczowych składników aktywów trwałych i wartości niematerialnych	-	-
c) utworzenie rozliczeń międzyokresowych	-	55
c) odpisy aktualizujące należności	364	466
d) pozostałe w tym:	682	967
- składki członkowskie	40	40
- koszty refakturowane	350	766
- pozostałe	292	161
Pozostałe koszty operacyjne razem	1 048	1 490

17. Świadczenia pracownicze

17.1. Programy akcji pracowniczych

W dniu 23 marca 2009 uchwałą Zarządu Spółki dominującej przyjęty został Regulamin Programu Motywacyjnego (z późn. zm.), który zatwierdzony został również przez Radę Nadzorczą Spółki. Przyjęcie ww. regulaminu było konsekwencją uchwały nadzwyczajnego walnego zgromadzenia z 5 grudnia 2007 r. (zmienionej uchwałą z dnia 20 marca 2009 r.) w sprawie przyjęcia programu motywacyjnego dla kluczowych pracowników Spółki oraz spółki zależnej – IPOPEMA TFI S.A. oraz innych osób kluczowych dla realizacji strategii Grupy Kapitałowej IPOPEMA Securities. Program oparty jest na akcjach serii C, które mogą zostać wyemitowane w ramach kapitału warunkowego w maksymalnej liczbie 4.857.140, nie później niż do 30 listopada roku 2017. Programy rozliczane są w instrumentach kapitałowych.

W 2016 roku ani w okresie porównawczym osoby uprawnione nie obejmowały akcji w ramach uchwalonego w Spółce programu motywacyjnego.

Ponadto, poza zrealizowanym już Planem Opcyjnym I oraz Planem Opcyjnym II, dotychczas przyznane zostało warunkowe prawo do objęcia – w maksymalnym terminie do 30 listopada 2017 r. – 297.522 akcji z pozostałej puli akcji serii C objętej kapitałem warunkowym wynoszącej 2.976.188 („Plan Opcyjny III”). Cena emisyjna ww. akcji wynosi 6,01 zł i określona została zgodnie z warunkami programu motywacyjnego dla Planu Opcyjnego III jako średnia z notowań w określonym okresie akcji Spółki na GPW. W odniesieniu do pozostałych akcji serii C z Planu Opcyjnego III, do dnia sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania nie została ustalona lista osób uprawnionych do ich objęcia, jak również nie zostały podjęte żadne decyzje dotyczące ich ewentualnego zaoferowania.

Łącznie na poziomie skonsolidowanym koszty ww. programów powiększyły koszty wynagrodzeń w 2015 roku o kwotę 48 tys. zł, obciążającą wynik segmentu *Usługi maklerskie i pokrewne*. W 2016 roku koszty te nie wystąpiły.

Do wyceny Planu I-II zastosowany został model Blacka–Scholesa zmodyfikowany o czynnik dywidendy ciągłej oraz efekt rozwodnienia (zmniejszenie wartości poszczególnych akcji na skutek emisji nowych akcji po cenie niższej od rynkowej). Do wyceny Planu III zastosowany został model drzewa dwumianowego.

18. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

W dniu 29 czerwca 2016 roku Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki podjęło decyzję o wypłacie dywidendy w kwocie 3,5 mln zł. Na wypłatę dywidendy przeznaczony został zysk za 2015 rok w wysokości 3.493 tys. zł. Kwota dywidendy przypadająca na jedną akcję wyniosła 0,11 zł. Dniem ustalenia praw do dywidendy był 8 lipca 2016 roku (dzień dywidendy), a dniem jej wypłaty 27 lipca 2016 roku. W tej dacie dywidenda została wypłacona w łącznej kwocie 3.293 tys. zł. Różnica między wartością wypłaconej dywidendy a kwotą 3,5 mln zł uchwaloną przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy jest wynikiem zaokrągleń w wysokości dywidendy na 1 akcję i zgodnie z ww. uchwałą Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy zasilila kapitał zapasowy Spółki.

Walne Zgromadzenie IPOPEMA TFI S.A. w dniu 29 kwietnia 2016 r. podjęło decyzję o wypłacie dywidendy w łącznej kwocie 1.470 tys. zł, co w przeliczeniu na jedną akcję wynosi ok. 0,42 zł. Do dnia publikacji niniejszego sprawozdania finansowego dywidenda została w całości wypłacona na rzecz Spółki.

Walne Zgromadzenie IPOPEMA Asset Management S.A. w dniu 19 czerwca 2015 r. podjęło decyzję o wypłacie dywidendy w łącznej kwocie 1 mln zł, co w przeliczeniu na jedną akcję wynosi ok. 17,85 zł. Dywidenda została w całości wypłacona na rzecz Spółki.

Walne Zgromadzenie Wspólników IPOPEMA Business Consulting Sp. z o.o. w dniu 30 czerwca 2015 roku podjęło uchwałę o wypłacie dywidendy za rok 2014 w wysokości 800 tys. zł, co w przeliczeniu na jeden udział wynosi ok. 400 zł. Dywidenda została w całości wypłacona.

Do czasu sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania Zarząd Spółki dominującej nie podjął decyzji w zakresie rekomendowanego podziału zysku za rok 2016. Ustalenia w tej sprawie poczynione zostaną w terminie późniejszym, nie później jednak niż do czasu zwołania zwyczajnego walnego zgromadzenia, które zgodnie z Kodeksem Sпótek Handlowych musi się odbyć w ciągu 6 miesięcy od daty zakończenia danego roku obrotowego.

19. Podatek dochodowy

Główne składniki obciążenia podatkowego w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów przedstawiają się następująco:

	Za rok zakończony 31 grudnia 2016	Za rok zakończony 31 grudnia 2015
Zysk brutto przed opodatkowaniem	3 096	5 458
Podatek wyliczony według stawki 19%	588	1 037
Przychody/koszty podatkowe niebilansowe, z tytułu których nie rozpoznano aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego - suma korekt konsolidacyjnych	1 467	1 583
Straty podatkowe, z tytułu których nie rozpoznano aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego - pozostałe	-	-
Straty podatkowe z lat ubiegłych, z tytułu których nie rozpoznano aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	-
Wykorzystanie uprzednio nierozliczonych strat podatkowych	-	-
Koszty trwale nie stanowiące kosztów uzyskania przychodu	1 052	2 623
Ujemne/dodatnie różnice przejściowe, od których nie rozpoznano aktywa/rezerw z tytułu odroczonego podatku	-	- 11
Przychody nie będące podstawą do opodatkowania	- 1 765	- 1 876
Podstawa naliczenia podatku dochodowego bieżącego i odroczonego	3 850	7 777
Obniżenia, zwolnienia	-	-
Obciążenie wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego	731	1 478

Rozliczenia podatkowe

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe spółek Grupy mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe.

19.1. Odroczonego podatek dochodowy

Różnice przejściowe dotyczące aktywów z tytułu podatku odroczonego utworzone na dzień 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku dotyczą następujących tytułów:

Aktywa z tytułu podatku odroczonego	31.12.2016	31.12.2015
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży i przeznaczone do obrotu	162	175
Rzeczowe aktywa trwałe	29	13
Należności krótkoterminowe	120	72
Rozliczenia międzyokresowe	1 735	1 849
Strata podatkowa do rozliczenia w następnych okresach	348	49
Pozostałe	25	8
Aktywa z tytułu podatku odroczonego razem	2 419	2 166

Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	31.12.2016	31.12.2015
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	231	210
Rzeczowe aktywa trwałe	308	310
Należności krótkoterminowe	123	167
Rozliczenia międzyokresowe	-	-
Pozostałe	1	-
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego razem	663	687
Aktywa z tytułu podatku odroczonego per saldo	1 756	1 479

Różnice przejściowe dotyczące zobowiązania z tytułu podatku odroczonego utworzone na dzień 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku dotyczą następujących tytułów:

Aktywa z tytułu podatku odroczonego	31.12.2016	31.12.2015
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży i przeznaczone do obrotu	-	-
Rzeczowe aktywa trwałe	-	-
Należności krótkoterminowe	-	-
Rozliczenia międzyokresowe	-	-
Strata podatkowa do rozliczenia w następnych okresach	-	-
Pozostałe	147	21
Aktywa z tytułu podatku odroczonego razem	147	21

Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	31.12.2016	31.12.2015
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	-	-
Rzeczowe aktywa trwałe	-	-
Należności krótkoterminowe	193	151
Rozliczenia międzyokresowe	-	-
Pozostałe	3	3
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego razem	196	154
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego per saldo	49	133

20. Dodatkowe informacje o instrumentach finansowych

20.1. Wartość godziwa instrumentów niewycenianych w wartości godziwej

Według stanu na 31.12.2016 roku oraz 31.12.2015 roku wartość bilansowa aktywów finansowych i zobowiązań finansowych jest zasadniczo zbliżona do wartości godziwej.

Według stanu na 31.12.2016 roku

Nazwa kategorii instrumentów i pozycja w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej	wartość bilansowa	wartość godziwa
Pożyczki i należności:	313 005	313 005
- środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	42 714	42 714
- należności krótkoterminowe i długoterminowe	270 291	270 291
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie:	244 662	244 662
- zobowiązania krótkoterminowe (kredyt)	14 784	14 784
- zobowiązania krótkoterminowe (inne niż kredyt)	229 878	229 878

Według stanu na 31.12.2015 roku

Nazwa kategorii instrumentów i pozycja w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej	wartość bilansowa	wartość godziwa
Pożyczki i należności:	328 751	328 751
- środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	148 949	148 949
- należności krótkoterminowe i długoterminowe	179 802	179 802
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie:	257 644	257 644
- zobowiązania krótkoterminowe (kredyt)	15 138	15 138
- zobowiązania krótkoterminowe (inne niż kredyt)	242 506	242 506

Środki pieniężne oprocentowane są stopą zmienną i stałą. Zarówno w 2016 jak i 2015 roku nie tworzone odpisów aktualizujących wartość pożyczek. Utworzone odpisy aktualizujące wartość należności zaprezentowane zostały w pkt. 13.2.1. W roku 2016 przychody z tytułu odsetek od pożyczek i należności wyniosły 427 tys. zł (w tym odsetki naliczone nieotrzymane 16 tys. zł), natomiast w 2015 roku wyniosły 643 tys. zł (w tym odsetki naliczone nieotrzymane 40 tys. zł). Strata z tytułu utraty wartości w całości dotyczy instrumentów zaliczanych do pozycji pożyczki i należności.

W 2016 roku koszty z tytułu odsetek od kredytu wyniosły 1.236 tys. zł wobec 1.008 tys. zł w roku 2015. Odsetki od kredytów i pożyczek dotyczą w całości kredytów krótkoterminowych. Zrealizowany koszt odsetek od kredytu w 2016 roku wyniósł 1.158 tys. zł (1.008 tys. zł w 2015 roku), odsetki niezrealizowane według stanu na 31.12.2016 roku wyniosły 78 tys. zł, natomiast nie wystąpiły na 31.12.2015 roku.

20.2. Aktywa i zobowiązania finansowe ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej

Poniższa tabela przedstawia analizę instrumentów finansowych mierzonych w wartości godziwej, pogrupowanych według trzypoziomowej hierarchii:

Poziom 1 – gdzie wartość godziwa oparta jest o ceny giełdowe (niekorygowane) oferowane za identyczne aktywa lub zobowiązania na aktywnych rynkach,

Poziom 2 - gdzie wartość godziwa ustalana jest na bazie wartości obserwowanych na rynku jednakże nie będących bezpośrednim kwotowaniem rynkowym (np. ustalane są przez odniesienie bezpośrednie lub pośrednie do podobnych instrumentów istniejących na rynku),

Poziom 3 – gdzie wartość godziwa ustalana jest na bazie różnych technik wyceny nie opierających się jednakże o jakiegokolwiek obserwowalne dane rynkowe.

Według stanu na 31.12.2016 roku

	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej poprzez wynik finansowy				
Instrumenty pochodne	-	-	-	-
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu inne niż instrumenty pochodne	126	-	-	126
Razem aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	126	-	-	126
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej poprzez wynik finansowy				
Instrumenty pochodne	-	-	-	-
Razem zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik	-	-	-	-
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane przez kapitał				
Certyfikaty inwestycyjne oraz jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych	-	8 561	-	8 561
Instrumenty dłużne	7 866	-	-	7 866
Razem aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane przez kapitał	7 866	8 561	-	16 427

* Kwota nie obejmuje wartości udziałów w IBS Srl, IFA oraz IFA SK z uwagi na wycenę udziałów w koszcie nabycia (zgodnie z MSR 39)

Według stanu na 31.12.2015 roku

	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej poprzez wynik finansowy				
Instrumenty pochodne	-	-	-	-
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu inne niż instrumenty pochodne	1 214	-	-	1 214
Razem aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	1 214	-	-	1 214
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej poprzez wynik finansowy				
Instrumenty pochodne	-	-	-	-
Razem zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik	-	-	-	-
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane przez kapitał				
Certyfikaty inwestycyjne oraz jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych	-	3 885*	-	3 885
Instrumenty dłużne	7 867	-	-	7 867
Razem aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane przez kapitał	7 867	3 885*	-	11 752

* Kwota nie obejmuje wartości udziałów w IBS Kft i IPOPEMA Outsourcing Sp. z o.o. z uwagi na wycenę udziałów w koszcie nabycia (zgodnie z MSR 39)

W okresie bieżącym transfery pomiędzy poziomem 1 i poziomem 2 nie wystąpiły.

21. Wyłączenia Spółek z konsolidacji

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, w oparciu o MSR 8 pkt 8, który zezwala na odstępianie od zasad zawartych w MSSF w sytuacji, gdy skutek odstąpienia od ich zastosowania nie jest istotny, nie objęto konsolidacją: IPOPEMA Business Services Kft., IPOPEMA Business Services Srl oraz IFA oraz IFA SK.

	IPOPEMA Financial Advisory Sp. z o. o.	IPOPEMA Financial Advisory Sp. z o. o. SK	IPOPEMA Business Services Srl.
Suma bilansowa na 31.12.2016	2	10	55
Udział procentowy w sumie bilansowej jednostki dominującej (w %)	-	-	0,02
Przychody za okres 1.01. - 31.12.2016	-	-	263
Udział procentowy w przychodach jednostki dominującej (w %)	-	-	0,70
Aktywa netto na 31.12.2016	2	10	40
Wynik finansowy za okres 1.01. - 31.12.2016	- 5	-	16

	IPOPEMA Outsourcing Sp. z o.o.	IPOPEMA Business Services Srl.	IPOPEMA Business Services Kft.
Suma bilansowa na 31.12.2015	1	60	96
Udział procentowy w sumie bilansowej jednostki dominującej (w %)	-	0,02	0,03
Przychody za okres 1.01. - 31.12.2015	-	509	187
Udział procentowy w przychodach jednostki dominującej (w %)	-	1,07	0,39
Aktywa netto na 31.12.2015	1	24	62
Wynik finansowy za okres 1.01. - 31.12.2015	-	- 8	17

22. Zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe

Na dzień 31 grudnia 2016 roku ani na 31 grudnia 2015 roku nie wystąpiły zobowiązania warunkowe ani aktywa warunkowe.

23. Gwarancje

W styczniu 2012 r. Spółce udzielona została przez Nordea Bank Polska S.A. (obecnie PKO Bank Polski S.A.) gwarancja do łącznej kwoty 268 tys. Euro, której zabezpieczeniem jest kaucja w wysokości 1.367 tys. zł. Na mocy aneksu zawartego w 2015 roku kwota gwarancji została podwyższona do 277 tys. Euro. Gwarancja wystawiona została na okres do 15 kwietnia 2018 r. i dotyczy zobowiązań związanych z wynajmem nowej powierzchni biurowej.

W marcu 2016 r. mBank S.A. udzielił Spółce gwarancji, której beneficjentem jest Raiffeisen Polbank S.A., będący bankiem rozliczeniowym IPOPEMA Securities S.A. w odniesieniu do transakcji zawieranych na zagranicznych giełdach papierów wartościowych. Gwarancja wystawiona została na kwotę 1,5 mln Euro i zabezpiecza terminową spłatę zobowiązań finansowych Spółki wobec Raiffeisen Polbank powstałych w związku ze świadczonymi przez niego usługami rozliczeniowymi i rozrachunkowymi dla transakcji giełdowych. Gwarancja wystawiona została na okres do 31 marca 2018 roku. Zabezpieczeniem gwarancji jest kaucja w kwocie 0,9 mln Euro (od 13 marca 2017 roku wartość kaucji została podwyższona do 1,5 mln Euro).

24. Połączenia jednostek gospodarczych i nabycia udziałów niekontrolujących

24.1. Połączenia jednostek i nabycie jednostek zależnych

Z dniem 30 listopada 2015 r. nastąpiło połączenie IPOPEMA Asset Management S.A. („IPOPEMA AM”) z IPOPEMA Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. na zasadzie art. 492 § 1 pkt 1 Kodeksu spółek handlowych (łączenie przez przejęcie), gdzie IPOPEMA TFI była spółką przejmującą, a IPOPEMA AM było spółką przejmowaną. Oznacza to, że na zasadzie art. 494 Kodeksu spółek handlowych, z dniem 30 listopada 2015 r. IPOPEMA TFI, jako Spółka Przejmująca, wstąpiła we wszystkie prawa i obowiązki Spółki Przejmowanej – IPOPEMA AM. Od dnia połączenia, portfelami funduszy inwestycyjnych oraz klientów zarządza IPOPEMA Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.

W 2016 roku Grupa nie nabyła jednostek zależnych.

24.2. Zbycie jednostek zależnych

W okresie objętym niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym oraz w okresach poprzednich Grupa nie zbywała jednostek gospodarczych.

25. Transakcje z podmiotami powiązanymi

Transakcje z jednostkami powiązanymi – przychody i koszty

Nazwa spółki powiązanej	Przychody		Zakupy	
	w okresie od 01.01.-31.12.2016 roku		w okresie od 01.01.-31.12.2015 roku	
IPOPEMA Business Services Kft.	-	-	-	197
IPOPEMA Business Services Srl	-	262	-	507
IPOPEMA Financial Advisory Sp. z o.o.	-	-	-	-
IPOPEMA Financial Advisory Sp. z o.o. spółka komandytowa	-	-	-	-
Członkowie Zarządu i organów nadzorczych	42	73	35	23
Razem	42	335	35	727

Transakcje z jednostkami powiązanymi – należności i zobowiązania

Nazwa spółki powiązanej	Należności		Zobowiązania	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
IPOPEMA Business Services Srl	-	-	-	-
IPOPEMA Financial Advisory Sp. z o.o.	-	-	-	-
IPOPEMA Financial Advisory Sp. z o.o. spółka komandytowa	-	-	-	-
Członkowie Zarządu i organów nadzorczych	13	18	-	-
Razem	13	18	-	-

Do podmiotów powiązanych zalicza się również, zgodnie z MSR 24, Członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej, a także osoby z nimi powiązane. Wynagrodzenie dla wymienionych osób zostało opisane w nocie 25.5. Program Motywacyjny dla tych osób został opisany w nocie 17.1.

Transakcje pomiędzy podmiotami powiązanymi oraz nierozliczone salda należności i zobowiązań Grupy Kapitałowej wyłącza się na etapie sporządzania skonsolidowanego sprawozdania Grupy Kapitałowej.

25.1. Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi

Transakcje między podmiotami powiązanymi realizowane są na zasadach rynkowych.

25.2. Pożyczka udzielona członkom Zarządu

Grupa nie udzielała pożyczek członkom Zarządu.

25.3. Transakcje z udziałem członków Zarządu i Rady Nadzorczej

Członkowie zarządu i rady nadzorczej zrealizowali (osobiście oraz poprzez spółki od siebie zależne) za pośrednictwem spółek z Grupy transakcje na papierach wartościowych zawierane na rynku regulowanym oraz poza rynkiem giełdowym jak również korzystali z usług zarządzania funduszami. Łączna wartość przychodu Grupy od ww. osobami wyniosła 0,4 tys. zł w 2016 roku wobec 3 tys. zł w 2015 roku.

Spółka podnajmuje powierzchnię biurową spółce związanej z członkiem Rady Nadzorczej. Łączna wartość obrotu z tego tytułu wyniosła 73 tys. zł w 2016 roku wobec 32 tys. zł w 2015 roku.

Grupa korzystała również z usług doradztwa prawnego kancelarii prawniczej: (i) Jacka Jonaka – Przewodniczącego Rady Nadzorczej – wartość transakcji w 2016 roku wyniosła 33 tys. zł wobec 23 tys. zł w 2015 roku oraz (ii) Zbigniewa Mrowca - Członka Rady Nadzorczej – wartość transakcji w 2016 roku wyniosła 40 tys. zł (brak transakcji w 2015 roku).

25.4. Transakcje z jednostkami zależnymi

Transakcje ze spółką zależną IPOPEMA Business Services Kft.

W związku z działalnością na Węgrzech, która prowadzona jest we współpracy z lokalnymi partnerami występującymi jako „agenci firmy inwestycyjnej”, Spółka zawarła w 2010 roku umowy z IPOPEMA Business Services Kft. („IBS”): (i) umowa dotycząca usług („Services Agreement”), na podstawie której IBS świadczy na rzecz Spółki i jej węgierskich partnerów usługi wsparcia biurowego i sprzętowego, oraz (ii) umowa podnajmu sprzętu („Equipment lease agreement”) na mocy której IBS wynajmuje od Spółki sprzęt komputerowy (wraz z oprogramowaniem), w celu właściwego wsparcia współpracowników Spółki działających na rynku węgierskim w zakresie prowadzonej przez nich na rzecz Spółki działalności. W 2015 roku koszty wynikające z ww. umów wyniosły 197 tys. zł (0 zł w 2016 roku).

Transakcje ze spółką zależną IPOPEMA Business Services Srl

W związku z rozpoczęciem działalności w Rumunii, która prowadzona jest we współpracy z lokalnymi partnerami występującymi jako „agenci firmy inwestycyjnej”, Spółka zawarła w 2014 roku umowę z IPOPEMA Business Services Srl. („IBS Srl”) dotyczącą usług („Services Agreement”), na podstawie której IBS świadczy na rzecz Spółki i jej rumuńskich partnerów usługi wsparcia biurowego i sprzętowego; dokonywała również rozliczeń kosztów związanych z poniesionymi przez siebie wydatkami. Łączna wartość transakcji wynikających z ww. umów w 2016 roku wyniosła 262 tys. zł wobec 507 tys. zł w 2015 roku.

Transakcje z IPOPEMA TFI

W roku 2016 oraz 2015 Spółka dokonywała rozliczeń z IPOPEMA TFI w związku ze świadczonymi na jej rzecz usługami w zakresie obsługi IT, świadczyła usługi pośrednictwa w obrocie papierami wartościowymi, jak również dokonywała rozliczeń kosztów związanych z poniesionymi przez siebie wydatkami. Łączna wartość obrotu Spółki z tego tytułu w 2016 roku wyniosła 374 tys. zł (przychód) wobec 232 tys. zł (przychód) i 5 tys. zł (koszt) w 2015 roku. Spółka realizuje również transakcje pośrednictwa w obrocie papierami wartościowymi na rzecz funduszy zarządzanych przez IPOPEMA TFI.

W 2016 roku Spółka otrzymała od IPOPEMA TFI dywidendę w wysokości 1,5 mln zł (brak dywidendy w 2015 roku).

Transakcje z IPOPEMA Business Consulting

Dokonane w 2016 i 2015 roku transakcje pomiędzy Spółką, a IPOPEMA BC dotyczyły rozliczenia wydatków oraz świadczenia usług doradczych. Wzajemne rozliczenia wyniosły 29 tys. zł (przychód) oraz 72 tys. zł (koszt) w 2016 roku wobec 28 tys. zł (przychód) oraz 71 tys. zł (koszt) w 2015 roku.

W 2015 roku Spółka otrzymała od IBC dywidendę w wysokości 400 tys. zł (w 2016 r IBC nie wypłacało dywidendy).

Transakcje z IPOPEMA Asset Management („IAM”)

Dokonane w okresie 1-11.2015 roku transakcje pomiędzy Spółką, a IPOPEMA AM dotyczyły rozliczenia wydatków oraz świadczonych przez Spółkę usług w zakresie IT. Łącznie kwota rozliczeń z tego tytułu wyniosła 110 tys. zł (przychód) oraz 20 tys. zł (koszt) w 2015 roku.

W 2015 roku Spółka otrzymała od IAM dywidendę w wysokości 1 mln zł.

Transakcje z IPOPEMA Financial Advisory Sp. z o.o.

Dokonane w 2016 roku transakcje pomiędzy Spółką, a IFA dotyczyły rozliczenia wydatków. Łącznie kwota rozliczeń z tego tytułu wyniosła poniżej 1 tys. zł.

Transakcje z IPOPEMA Financial Advisory Sp. z o.o. spółka komandytowa

Dokonane w 2016 roku transakcje pomiędzy Spółką, a IFA SK dotyczyły rozliczenia wydatków. Łącznie kwota rozliczeń z tego tytułu wyniosła poniżej 1 tys. zł.

25.5. Wynagrodzenie wyższej kadry kierowniczej Grupy

Poniższa tabela przedstawia wysokość wynagrodzeń Rady Nadzorczej oraz członków Zarządu – zarówno wypłaconych, jak i potencjalnie należnych – oraz świadczeń dodatkowych (opieka medyczna w części finansowanej przez Spółkę) w Grupie IPOPEMA Securities:

Łączne wynagrodzenie (wraz z wynagrodzeniem premiovym)	Łączne wynagrodzenie w Grupie IPOPEMA Securities		W tym w jednostkach zależnych	
	2016	2015	2016	2015
Zarząd	3 346	3 473	1 080	-
Jacek Lewandowski	887	1 239	270	-
Mirosław Borys	694	468	270	-
Mariusz Piskorski	668	838	270	-
Stanisław Waczkowski	729	685	270	-
Daniel Ścigała	368	243	-	-
Rada Nadzorcza	117	88	-	-
Jacek Jonak	33	30	-	-
Janusz Diemko	16	10	-	-
Bogdan Kryca	18	16	-	-
Michał Dobak	24	24	-	-
Zbigniew Mrowiec	26	8	-	-

Świadczenia dla kluczowego personelu kierowniczego

Zarówno w 2016 roku jak i w 2015 roku nie nastąpiły wypłaty z tytułu świadczeń po okresie zatrudnienia, świadczeń z tytułu rozwiązania stosunku pracy, płatności na bazie akcji ani pozostałych świadczeń długoterminowych. Stan zobowiązań z tytułu świadczeń urlopowych wobec Zarządu jednostki dominującej wyniósł 5 tys. zł na 31 grudnia 2016 roku oraz 2 tys. na 31 grudnia 2015 roku. Świadczenie to nie zostało ujęte w powyższej tabeli.

Porozumienia z Mariuszem Piskorskim i Mirosławem Borysem z dnia 4 listopada 2008 r.

Dwóch członków Zarządu – Mariusz Piskorski i Mirosław Borys – zawarło ze Spółką porozumienia, na mocy których każdemu z nich przysługuje odszkodowanie w wysokości trzech miesięcznych wynagrodzeń w przypadku odwołania z Zarządu lub nie powołania na kolejną kadencję (z zastrzeżeniem określonych w umowie przypadków), jak również w przypadku zmiany warunków wynagrodzenia na mniej korzystne.

26. Pozycje w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych

Podział działalności Grupy przyjęty w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych:

Działalność operacyjna - świadczenie usług maklerskich i doradczych, zarządzania funduszami i aktywami klientów oraz nabywanie i zbywanie papierów wartościowych w ramach prowadzonej działalności maklerskiej.

Działalność inwestycyjna - nabywanie oraz sprzedaż wartości niematerialnych, rzeczowego majątku trwałego oraz papierów wartościowych o charakterze długoterminowym.

Działalność finansowa - pozyskiwanie lub utrata źródeł finansowania (zmiany w rozmiarach i relacjach kapitału własnego i obcego w jednostce) oraz wszystkie z nimi związane pieniężne koszty i korzyści.

Struktura środków pieniężnych

	Prezentacja w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej		Prezentacja w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	42 714	148 949	42 185	148 802
1. W kasie	2	1	2	1
2. Na rachunkach bankowych	26 559	28 423	26 559	28 423
3. Inne środki pieniężne	15 645	120 494	15 645	120 494
4. Inne aktywa pieniężne (lokata > 3 m-cy)	508	30	-	-
5. Różnice kursowe naliczone	-	-	- 21	- 116

Różnica pomiędzy prezentacją środków pieniężnych w bilansie i w rachunku przepływów pieniężnych w 2016 roku i 2015 roku wynika z „oczyszczenia” środków pieniężnych z różnic kursowych oraz prezentowanych w środkach pieniężnych otrzymanych kart podarunkowych i lokat powyżej 3 m-cy.

Środki pieniężne na koniec okresu obejmują środki pieniężne i inne aktywa pieniężne własne oraz klientów – podział został zaprezentowany w nocie 13.1.

Różnice zmian stanów pozycji bilansowych

	Prezentacja w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej		Prezentacja w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych – zmiana stanu
	31.12.2016	31.12.2015	2016 rok
Należności (krótko- i długoterminowe) brutto	271 171	180 371	- 90 714
Należności netto	270 291	179 801	
Odpisy na należności	880	570	310
Rozliczenia międzyokresowe czynne	1 336	1 184	
Rozliczenia międzyokresowe bierne ((bez podatku odroczonego dotyczącego kapitału własnego i rezerwy na niezapłacone odsetki)	9 595	9 670	- 227
Razem zmiana stanu odpisów i rozliczeń międzyokresowych			83

Różnica pomiędzy bilansową zmianą stanu należności brutto a kwotą wykazaną w rachunku przepływów pieniężnych wynika z faktu „oczyszczenia” należności na dzień 31 grudnia 2016 roku z należności z tytułu udzielonych pożyczek, nieotrzymanych dywidend i należności z tytułu odsetek od wpłaconej kaucji zaprezentowanych w działalności inwestycyjnej a także w związku z przekwalifikowaniem kaucji do należności krótkoterminowych.

	Prezentacja w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej		Prezentacja w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych – zmiana stanu
	31.12.2015	31.12.2014	2015 rok
Należności (krótko- i długoterminowe) brutto	180 371	253 407	73 313
Należności netto	179 801	252 119	
Odpisy na należności	570	1 288	- 718
Rozliczenia międzyokresowe czynne	1 184	1 356	
Rozliczenia międzyokresowe bierne ((bez podatku odroczonego dotyczącego kapitału własnego i rezerwy na niezapłacone odsetki)	9 670	7 625	2 133
Razem zmiana stanu odpisów i rozliczeń międzyokresowych			1 415

Różnica pomiędzy bilansową zmianą stanu należności brutto a kwotą wykazaną w rachunku przepływów pieniężnych wynika z faktu „oczyszczenia” należności na dzień 31 grudnia 2015 roku z należności z tytułu udzielonych pożyczek, nieotrzymanych dywidend i należności odsetkowych z tytułu wpłaconej kaucji zaprezentowanych w działalności inwestycyjnej, a także w związku z przekwalifikowaniem kaucji do należności krótkoterminowych.

27. Leasing

Grupa jako leasingobiorca – prawo do użytkowania budynku

Spółki z Grupy wynajmują pomieszczenia biurowe na podstawie umów najmu. Prawo do użytkowania budynku przez okres trwania umowy zaklasyfikowane zostało jako leasing operacyjny. Umowa najmu prawa do budynku została zawarta na okres 5 lat z możliwością przedłużenia na kolejne 2 lata. Na mocy aneksu do umowy zawartego w styczniu 2016 roku umowa najmu została przedłużona do stycznia 2023 roku.

Wartość minimalnych opłat leasingowych została przedstawiona w poniższej tabeli.

Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego	31.12.2016	31.12.2015
	Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	
W okresie 1 roku *	2 251	3 112
W okresie od 1 do 5 lat *	8 976	9 798
Powyżej 5 lat *	2 796	-
Razem zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego	14 023	12 910
Koszt leasingu operacyjnego rozpoznany w roku zakończonym dnia	2 242	3 372

* średnia wartości roczna w okresie trwania najmu

Grupa jako leasingobiorca – leasing finansowy

Spółki z Grupy zawarły umowy leasingu pojazdów. Finansujący uprawniony jest do rekalkulacji wynagrodzenia gdy zmianie ulegnie stopa procentowa WIBOR / EURIBOR 1M oraz w przypadku zmian przepisów (w tym w szczególności przepisów podatkowych). Dla pojazdów określony został limit przebiegu pojazdu, który rozliczany będzie za cały okres trwania umowy. W przypadku gdy przebieg pojazdu jest wyższy od ustalonego przez strony limitu, wówczas spółki z Grupy zapłacą dodatkową opłatę z tytułu przekroczenia limitu przebiegu pojazdu.

Umowy leasingu zostały zaklasyfikowane jako leasing finansowy. Wartość minimalnych opłat leasingowych została przedstawiona w poniższej tabeli.

Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	31.12.2016	31.12.2015
Wartość bilansowa netto	577	704
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	727	776
W okresie 1 roku *	242	186
W okresie od 1 do 5 lat *	485	590
Powyżej 5 lat *	-	-
Wartość warunkowych opłat leasingowych ujętych jako koszt okresu	226	268

Spółki z Grupy nie zawierały umów subleasingu.

Grupa jako leasingodawca

Według stanu na 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku spółki z Grupy nie występowały w roli leasingodawcy.

28. Różnice kursowe

Różnice kursowe ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów, inne niż różnice kursowe powstałe na instrumentach finansowych wycenionych w wartości godziwej zostały zaprezentowane w nocie 16.3. W latach 2016 i 2015 nie wystąpiły różnice kursowe ujęte w innych całkowitych dochodach jako składnik kapitału własnego.

29. Zabezpieczenia na majątku Grupy Kapitałowej IPOPEMA Securities

Zarówno w 2016 roku jak i w 2015 roku zabezpieczone na majątku Grupy były kredyty obrotowe w rachunku bieżącym, o których szczegółowe informacje zamieszczono w nocie 15.3.2.

W 2016 i 2015 roku oprócz kaucji na rachunku bankowym w wysokości 4 mln zł oraz 409 mln HUF, weksli własnych in blanco wraz z deklaracjami wekslowymi, pełnomocnictw do dysponowania rachunkami bankowymi w Banku (przeznaczonych na zabezpieczenie kredytu w rachunku bieżącym), kaucji wpłaconych na zabezpieczenie gwarancji (nota 23) oraz kaucji w wysokości 0,9 mln EUR stanowiącej zabezpieczenie rozliczenia transakcji na giełdach zagranicznych Grupa nie posiadała zobowiązań zabezpieczonych na majątku na dzień 31 grudnia 2016 r.

W styczniu 2012 r. Spółce udzielona została przez Nordea Bank Polska S.A. (obecnie PKO Bank Polski S.A.) gwarancja do łącznej kwoty 268 tys. Euro, której zabezpieczeniem jest kaucja w wysokości 1.384 tys. zł. Na mocy aneksu zawartego w 2015 roku kwota gwarancji została podwyższona do 277 tys. Euro. Gwarancja wystawiona została na okres do 15 kwietnia 2018 r. i dotyczy zobowiązań związanych z wynajmem powierzchni biurowej.

30. Informacja o postępowaniach toczących się przed sądem lub organem administracji publicznej oraz kontrole w spółkach Grupy

30.1. Informacja o postępowaniach toczących się przed sądem lub organem administracji publicznej

W kwietniu 2016 roku IPOPEMA Securities złożyła przeciwko jednemu ze swoich odbiorców pozew o zapłatę w postępowaniu nakazowym. Wartość przedmiotu sporu wynosi 49,2 tys. zł. Do dnia dzisiejszego postępowanie nie zostało zakończone.

W dniu 27 lipca 2016 r. IPOPEMA TFI otrzymała odpis skierowanego przez Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. z siedzibą w Katowicach („GPW”) pozwu o zapłatę kwoty 20.554.900,90 zł z tytułu rzekomej szkody majątkowej poniesionej przez GPW w związku z inwestycją GPW w certyfikaty inwestycyjne jednego z tzw. funduszy dedykowanych zarządzanych przez Towarzystwo (funduszu inwestycyjnego zamkniętego aktywów niepublicznych). Towarzystwo uważa powództwo GPW za bezzasadne i podjęło kroki prawne w celu jego oddalenia składając do sądu odpowiedź na pozew (aktualnie Towarzystwo oczekuje na dalsze decyzje sądu w tej sprawie). Z tego względu IPOPEMA TFI nie utworzyła rezerw na potencjalne koszty związane z ww. roszczeniem.

W październiku 2015 roku IPOPEMA TFI zostało ukarane przez Generalnego Inspektora Informacji Finansowej za niedopełnienie obowiązku rejestracji transakcji oraz niewykonanie w terminie zalecenia pokontrolnego Komisji Nadzoru Finansowego karą pieniężną w wysokości 5 tys. zł. IPOPEMA TFI złożyło wniosek do Ministra Finansów o ponowne rozpoznanie sprawy, w grudniu 2015 r. Minister Finansów utrzymał zaskarżoną decyzję w mocy. Towarzystwo złożyło skargę na tę decyzję do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, jednak w dniu 18 sierpnia 2016 r. Sąd oddalił skargę IPOPEMA TFI w całości.

W marcu 2015 r. IPOPEMA TFI została ukarana przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego karą pieniężną w wysokości 50.000 zł za nieprzestrzeganie w okresie od 4 września 2012 r. do 29 lipca 2013 r. przez jeden z subfunduszy ograniczeń inwestycyjnych wynikających z jego statutu, w związku z inwestowaniem w kontrakty terminowe na indeks WIG20. TFI nie zgodziło się z argumentacją Komisji i złożyło wniosek o ponowne rozpoznanie sprawy, który do dnia dzisiejszego nie został rozpatrzony.

30.2. Kontrole

W 2016 roku w Spółce miały miejsce trzy kontrole zewnętrzne. Pierwsza kontrola została przeprowadzona przez przedstawicieli Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. i dotyczyła wypełniania obowiązków regulaminowych członka giełdy oraz spełnianie wymagań związanych z dostępem do systemów informatycznych Giełd. W przekazanej do Spółki informacji o wynikach przeprowadzonej kontroli zawarto dwa zalecenia, które zostały zrealizowane. Druga z kontroli kontrola została przeprowadzona przez BondSpot S.A. i dotyczyła przestrzegania regulacji na rynku ASO oraz wypełnianie warunków związanych z dostępem do platformy transakcyjnej rynku ASO. Przekazany do Spółki „Protokół kontroli” zawierał dwa zalecenia, które zostały zrealizowane. Ostatnia z kontroli przeprowadzona została przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych („KDPW”) i dotyczyła ewidencji instrumentów finansowych oraz funkcjonowania systemów informatycznych służących do prowadzenia ewidencji instrumentów finansowych. W związku z przeprowadzoną kontrolą Spółka otrzymała od KDPW jedno zalecenie, które zostało zrealizowane.

W 2016 roku w IPOPEMA TFI miała miejsce kontrola zewnętrzna przeprowadzona przez Komisję Nadzoru Finansowego („KNF”). Przedmiotem kontroli była prawidłowość realizacji zleceń zamiany/konwersji jednostek

uczestnictwa funduszy inwestycyjnych. W związku z przeprowadzoną kontrolą IPOPEMA TFI otrzymało od KNF zalecenia, wszystkie zalecenia zostały zrealizowane.

W 2015 roku w Spółce miała miejsce jedna kontrola zewnętrzna przeprowadzona przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych. Przedmiotowa kontrola dotyczyła ewidencji papierów wartościowych oraz wykorzystywanych do tego celu systemów informatycznych. Spółka nie otrzymała żadnych zaleceń od KDPW w związku z przeprowadzoną kontrolą.

Spółka dominująca jako podmiot nadzorowany, począwszy od roku 2010, podlegają również corocznej ocenie przeprowadzanej przez Komisję Nadzoru Finansowego w ramach Badania i Oceny Nadzorczej (BION).

31. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Działalność na rynkach kapitałowych jest nierozdzielnie związana z ryzykiem finansowym mogącym mieć istotny wpływ na funkcjonowanie Grupy, które w skrócie zostały omówione poniżej.

Wszystkie typy ryzyka są monitorowane i kontrolowane w odniesieniu do dochodowości prowadzonej działalności oraz poziomu kapitału niezbędnego do zapewnienia bezpieczeństwa zawieranych transakcji z punktu widzenia wymogów kapitałowych.

31.1. Ryzyko rynkowe

Grupa Kapitałowa IPOPEMA Securities identyfikuje następujące rodzaje ryzyka rynkowego: ryzyko stopy procentowej, ryzyko walutowe, ryzyko kredytowe, ryzyko utraty płynności oraz ryzyko cenowe rozumiane jako ryzyko wahań kursów instrumentów finansowych opartych o ceny akcji.

Grupa w swoim portfelu posiada akcje spółek notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Ich wartość na dzień 31 grudnia 2016 roku wyniosła 126 tys. zł (wobec 1.214 tys. zł na 31 grudnia 2015 roku). Nabywanie akcji na własny rachunek odbywa się w ograniczonym zakresie. W związku z czym ekspozycja na ryzyko jest niska. Grupa posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Grupa korzysta kredytów bankowych, posiada środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest efektywne wykorzystanie środków finansowych na działalność Grupy.

Założenia przyjęte do analizy wrażliwości na 31.12.2016 r. zostały opisane w tabeli przy każdym z typów ryzyka. Przy sporządzeniu analizy wrażliwości uwzględniono wpływ na wynik i kapitały w okresie 1 roku od ostatniego dnia okresu sprawozdawczego. W poniższej analizie nie został uwzględniony wpływ podatku na wyniki analizy.

Pozycja w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym	Wartość pozycji w tys. PLN wg skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej	Ryzyko stopy procentowej		Ryzyko walutowe		Inne ryzyko cenowe			
		wpływ na wynik		wpływ na wynik		wpływ na wynik		wpływ na kapitał	
		+ 100 pb (w tys. PLN/ USD/EUR)	-100 pb (w tys. PLN/ USD/EUR)	+10%	-10%	+10%	-10%	+10%	-10%
Aktywa finansowe									
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	29 795	298	- 298	657	- 657	-	-	-	-
Depozyty bankowe	500	5	- 5	-	-	-	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	268 907	-	-	8 468	- 8 468	-	-	-	-
Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu *	126	-	-	-	-	13	- 13	-	-
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży **	16 427	79	- 79	-	-	-	-	856	- 856
Zobowiązania finansowe									
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	229 633	-	-	- 7 620	7 620	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki	14 784	- 148	148	-	-	-	-	-	-
Inne zobowiązania finansowe	732	- 7	7	-	-	-	-	-	-
Razem	70 606	227	- 227	1 505	- 1 505	13	- 13	856	- 856

* Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu wykazane w analizie wrażliwości obejmują instrumenty z działalności brokerskiej.

** Kwota nie obejmuje wartości udziałów w IBS Srl, IFA i IFA SK z uwagi na wycenę udziałów w koszcie nabycia (zgodnie z MSR 39)

Założenia przyjęte do analizy wrażliwości na 31.12.2015 r. zostały opisane w tabeli przy każdym z typów ryzyka.

Pozycja w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym	Wartość pozycji w tys. PLN wg skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej	Ryzyko stopy procentowej		Ryzyko walutowe		Inne ryzyko cenowe			
		wpływ na wynik		wpływ na wynik		wpływ na wynik		wpływ na kapitał	
		+ 100 pb (w tys. PLN/ USD/EUR)	-100 pb (w tys. PLN/ USD/EUR)	+10%	-10%	+10%	-10%	+10%	-10%
Aktywa finansowe									
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	44 643	446	- 446	1 602	- 1 602	-	-	-	-
Depozyty bankowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	178 434	-	-	1 034	- 1 034	-	-	-	-
Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu *	1 214	-	-	-	-	121	- 121	-	-
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży **	11 764	79	- 79	56	- 56	-	-	390	- 390
Zobowiązania finansowe									
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	242 468	-	-	- 1 041	1 041	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki	15 138	- 151	151	-	-	-	-	-	-
Inne zobowiązania finansowe	786	- 8	8	-	-	-	-	-	-
Razem	- 22 181	366	- 366	1 651	- 1 651	121	- 121	390	- 390

* Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu wykazane w analizie wrażliwości obejmują instrumenty z działalności brokerskiej.

** Kwota nie obejmuje wartości udziałów w IBS Kft, IBS Srl i IO (obecnie IFA) z uwagi na wycenę udziałów w koszcie nabycia (zgodnie z MSR 39)

31.2. Ryzyko stopy procentowej

Grupa posiada zobowiązania z tytułu kredytów obrotowych, dla których odsetki liczone są na bazie zmiennej stopy procentowej, w związku z czym występuje ryzyko wzrostu tych stóp w stosunku do momentu zawarcia umowy. Ponadto Grupa lokuje wolne środki pieniężne m.in. w inwestycje o zmiennej stopie, co powoduje zmniejszenie zysków z inwestycji w sytuacji spadku stóp procentowych. Informacje o aktywach i zobowiązaniach narażonych na ryzyko stopy procentowej zostały przedstawione w notach 13.1 i 15.3.

Z uwagi na to, że Grupa posiadała, w okresie sprawozdawczym zarówno aktywa jak i zobowiązania oprocentowane według stopy stałej i zmiennej (co równoważyło ryzyko) oraz ze względu na nieznaczące wahania stóp procentowych w minionych okresach, jak również na brak przewidywań gwałtownych zmian stóp procentowych w kolejnych okresach sprawozdawczych Grupa nie stosowała zabezpieczeń stóp procentowych, uznając że ryzyko stopy procentowej nie jest znaczące.

2016 rok				
Oprocentowanie zmienne	<1rok	1–5 lat	>5 lat	Ogółem
Aktywa gotówkowe	41 706	-	-	41 706
Kredyty w rachunku bieżącym	14 784	-	-	14 784
Razem	26 922	-	-	26 922

2016 rok				
Oprocentowanie stałe	<1rok	1–5 lat	>5 lat	Ogółem
Aktywa gotówkowe	500	-	-	500
Razem	500	-	-	500

2015 rok				
Oprocentowanie zmienne	<1rok	1–5 lat	>5 lat	Ogółem
Aktywa gotówkowe	45 940	-	-	45 940
Kredyty w rachunku bieżącym	15 138	-	-	15 138
Razem	30 802	-	-	30 802

2015 rok				
Oprocentowanie stałe	<1rok	1–5 lat	>5 lat	Ogółem
Aktywa gotówkowe	102 978	-	-	102 978
Razem	102 978	-	-	102 978

31.3. Ryzyko walutowe

Grupa jest narażona na ryzyko zmian kursów walutowych, przy czym z uwagi na ponoszenie większości kosztów działalności w walucie krajowej poziom tego ryzyka jest istotnie ograniczony. Ryzyko walutowe wiąże się głównie ze zmianami poziomu kursu USD, EUR, HUF, CZK i RON jednakże w roku 2016 i 2015 większość kosztów działalności ponoszona była w walucie krajowej. Grupa nie posiadała również kredytów ani pożyczek w walucie obcej. Natomiast w związku z działalnością prowadzoną na Węgrzech, w Czechach i w Rumunii, dokonuje rozliczeń w walucie obcej (HUF, CZK, RON) w zakresie rozliczeń transakcji giełdowych oraz innych kosztów działania na tych rynkach (w tym opłaty banku rozliczeniowego i giełd papierów wartościowych). Jednak ze względu na specyfikę rozliczeń transakcji (Spółka dominująca występuje w roli pośrednika) udział tego ryzyka w ogólnej ocenie ryzyka prowadzonej przez Grupę działalności jest mało istotny. Spółka posiada lokaty i środki na rachunkach bankowych w walucie obcej. Ocena wpływu zmian kursów walutowych według stanu na 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku została przedstawiona w nocie 31.1.

	31.12.2016	31.12.2015
Należności w walucie		
- EUR	4 542	309
- HUF	2 446 153	340 342
- USD	6 324	185
- CZK	36 435	22 985
- RON	48	48
Zobowiązania w walucie		
- EUR	3 917	453
- HUF	1 885 380	346 602
- USD	6 375	326
- CZK	35 343	22 185
- GBP	2	2
- RON	1	9
Środki pieniężne w walucie		
- CZK	76	293
- EUR	1 096	2 483
- HUF	2 267	58 019
- RON	283	626
- USD	254	1 118
- GBP	7	19
- SEK	3	27
- JPY	2	350
- DKK	1	67
- NOK	12	231
- CHF	7	30
- AUD	1	
- TRY	223	214

31.4. Ryzyko cenowe

Grupa posiada instrumenty finansowe będące przedmiotem obrotu na rynku regulowanym – na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Grupa identyfikuje ryzyko związane z wahaniami kursów instrumentów finansowych notowanych na GPW. Instrumenty te rozpoznawane są w skonsolidowanym sprawozdaniu jako instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu. Grupa posiada również certyfikaty inwestycyjne i jednostki

uczestnictwa, które narażone są na ryzyko zmian ceny bieżącej certyfikatu, jednak łączna wartość certyfikatów i jednostek uczestnictwa posiadanych przez Grupę jest nieistotna.

Ryzyko cenowe związane z instrumentami finansowymi jest ograniczone z uwagi na fakt, iż Grupa w stosunkowo nieznacznym zakresie inwestuje własne środki w instrumenty finansowe.

Ocena wpływu zmian cen instrumentów finansowych, które Grupa posiadała na 31 grudnia 2016 oraz 31 grudnia 2015 roku została przedstawiona w nocie 31.1.

31.5. Ryzyko kredytowe

Grupa jest narażona na ryzyko kredytowe rozumiane jako ryzyko niewywiązania się wierzycieli ze swoich zobowiązań i tym samym spowodowanie poniesienia strat przez Grupę. Uwzględniając powyższe, w ocenie Grupy, ryzyko kredytowe zostało ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym poprzez utworzenie odpisów aktualizujących. Wiekowanie należności oraz kwoty utworzonych odpisów na należności zostały przedstawione w nocie 13.2.1.

Zdaniem Zarządu nie występuje znacząca koncentracja ryzyka kredytowego gdyż Grupa posiada wielu odbiorców, udział w przychodach żadnego z odbiorców nie przekracza 10% przychodów Grupy.

W odniesieniu do innych aktywów finansowych Grupy, takich jak środki pieniężne i ich ekwiwalenty, aktywa finansowe przeznaczone do obrotu i dostępne do sprzedaży ryzyko kredytowe Grupy powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalna ekspozycja na to ryzyko równa jest wartości bilansowej tych instrumentów (nota 13.1, 13.4 i 13.5). Ryzyko kredytowe związane z depozytami bankowymi, instrumentami finansowymi i innymi inwestycjami uznaje się za niskie, ponieważ Grupa zawarła transakcje z instytucjami o ugruntowanej pozycji finansowej.

Zarówno w 2016 jak i w 2015 roku w spółkach z Grupy nie występowały ekspozycje ze zmodyfikowanymi warunkami podlegające polityce *forbearance*. *Forbearance* ma miejsce w przypadkach, gdy pożyczkodawca decyduje się na modyfikację warunków umowy pożyczki lub instrumentu dłużnego w sytuacji, gdy pożyczkobiorca nie jest w stanie ich spełnić z powodu trudności finansowych. Modyfikacja warunków może obejmować obniżenie stopy procentowej, odroczenie spłaty kapitału, czyli zmianę lub niewymaganie ograniczeń umownych. Polityka *forbearance* oznacza zestaw działań związanych z renegocjacją i restrukturyzacją warunków umów kredytowych.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku maksymalna kwota straty z tytułu ryzyka kredytowego dla instrumentów zaliczanych do pożyczek udzielonych i należności własnych (określonych w nocie 20.1) wynosi 313.005 tys. zł (na 31 grudnia 2015 roku wynosiła 328.751 tys. zł).

31.6. Ryzyko związane z płynnością

Grupa jest narażona na ryzyko utraty płynności, rozumiane jako ryzyko utraty zdolności do regulowania zobowiązań w określonych terminach. Ryzyko wynika z potencjalnego ograniczenia dostępu do rynków finansowych, co może skutkować brakiem możliwości pozyskania nowego finansowania lub refinansowania swojego zadłużenia. Celem Grupy jest utrzymanie płynności na optymalnym poziomie poprzez zarządzanie należnościami, zobowiązaniami, instrumentami finansowymi oraz przez finansowanie dłużne, tj. krótkoterminowe kredyty bankowe.

W ocenie Grupy, znaczna wartość własnych środków pieniężnych na koniec okresu sprawozdawczego (nota 13.1), dostępne linie kredytowe finansujące działalność na GPW (nota 15.3.2) oraz dobra kondycja finansowa Grupy powodują, że ryzyko utraty płynności należy ocenić jako nieznaczące.

Tabela informująca o terminach wymagalności zobowiązań (wiekowanie zobowiązań) została zaprezentowana w nocie 15.3.1. Zdecydowana większość zobowiązań (96%) wynika z transakcji zawieranych na giełdach papierów wartościowych, które są w większości transakcjami pośrednictwa w zakupie bądź sprzedaży instrumentów finansowych dla klientów Grupy. Zatem zobowiązanie wynikające z transakcji giełdowych jest w dużej mierze równoważone transakcją generującą z drugiej strony należność z transakcji giełdowych. Saldo transakcji giełdowych (należności vs zobowiązania) na 31 grudnia 2016 roku wyniosło 437 tys. zł wobec (-) 279 tys. zł na 31 grudnia 2015 roku. Transakcje własne zawierane na GPW mogą być finansowane z dostępnych linii kredytowych. Ryzyko utraty płynności w tym przypadku uznaje się za niskie.

32. Zarządzanie kapitałem

Grupa zarządza kapitałem by zagwarantować, że należące do niej jednostki będą zdolne kontynuować działalność przy jednoczesnej maksymalizacji rentowności dla akcjonariuszy. Kapitał własny Grupy na dzień 31 grudnia 2016 roku wyniósł 79.225 tys. zł wobec 80.900 tys. zł na dzień 31 grudnia 2015 roku.

IPOPEMA Securities jest domem maklerskim a ponadto spełnia warunki uznania za unijną instytucję dominującą, w związku z czym niezależnie od wymogu spełniania norm adekwatności kapitałowej w ujęciu jednostkowym, Grupa zobowiązana jest dodatkowo do spełnienia norm adekwatności kapitałowej w ujęciu skonsolidowanym.

Grupa Kapitałowa zobowiązana jest do kalkulacji funduszy własnych oraz wymogów ostrożnościowych zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2013 (Dz.U.L 176 z 27 czerwca 2013 roku z późn. zm. („CRR”), które to rozporządzenie między innymi zobowiązuje Grupę do utrzymywania odpowiedniego poziomu skonsolidowanych funduszy własnych.

Pomimo utrzymywania znaczącego poziomu kapitału własnego Spółka korzysta z finansowania dłużnego. Zgodnie z obowiązującymi przepisami Spółka musi spełniać wymogi kapitałowe opisane w nocie 14.4. W związku z prowadzoną działalnością na rynku wtórnym Spółka po każdym dniu sesyjnym jest zobowiązana do zapewnienia odpowiedniej wielkości środków finansowych na rzecz Funduszu Gwarancyjnego. Obecnie Spółka każdorazowo zasila powyższy fundusz korzystając z posiadanej linii kredytowej (szczegółowo opisane w nocie 15.3.2). Istnieje ryzyko, że poziom kapitału własnego (a tym samym poziomu funduszy własnych) i dostępne finansowanie dłużne będą ograniczały potencjał obrotów możliwych do zrealizowania przez Spółkę. Dotychczas Spółka nie odnotowała problemów związanych z wysokością wpłat do Funduszu Gwarancyjnego, a poziom dostępnej linii kredytowej zapewnia bezpieczne prowadzenie działalności w obecnym wymiarze, a nawet jej istotny wzrost. Nie można wykluczyć, że Bank odmówi Spółce przedłużenia umowy linii kredytowej. W takim jednak przypadku Spółka finansować się będzie ze środków własnych, a także podejmie kroki mające na celu ewentualne pozyskanie finansowania z innego banku.

Należy również zauważyć, że w przypadku nierozliczenia w terminie przez klientów Spółki transakcji zawieranych na ich zlecenie Spółka będzie zmuszona zrealizować transakcję przy wykorzystaniu środków własnych.

Biorąc pod uwagę zakres i specyfikę prowadzonej działalności, obecny poziom kapitałów własnych Spółki jest wystarczający. Nie można jednak wykluczyć, że realizowane obecnie, a także rozważane w przyszłości projekty biznesowe będą wymagały zwiększenia poziomu takich kapitałów. W przypadku konieczności zwiększenia bazy kapitałowej konieczne może być przeprowadzenie podwyższenia kapitału w drodze emisji nowych akcji.

Należy także zwrócić uwagę na fakt, że w przypadku wystąpienia zdarzeń mających negatywny wpływ na wyniki finansowe realizowane przez Spółkę i odnotowanie strat, poziom kapitału własnego może ulec obniżeniu, co może również obniżyć zdolność Spółki do korzystania z finansowania dłużnego i wymusić ograniczenie skali prowadzonej działalności.

IPOPEMA TFI jako towarzystwo funduszy inwestycyjnych jest również zobowiązana wymogami określonymi w art. 49 oraz art. 50 ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi z dnia 27 maja 2004 roku z uwzględnieniem art. 12-15 Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) nr 231/2013 z dnia 19 grudnia 2012 r. do posiadania odpowiednich kapitałów własnych.

Zgodnie z tymi wymogami kapitał początkowy Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych na wykonywanie działalności ma wynosić nie mniej niż równowartość 730.000 euro. Kapitały własne TFI powinny być utrzymywane na poziomie nie niższym niż 25% różnicy pomiędzy wartością kosztów ogółem a wartością zmiennych kosztów dystrybucji poniesionych w poprzednim roku obrotowym. Od momentu, gdy wartość aktywów funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez Towarzystwo przekroczy równowartość 250.000 tys. euro Towarzystwo jest zobowiązane niezwłocznie zwiększyć poziom kapitałów własnych o kwotę dodatkową stanowiącą 0,02% różnicy między wartością aktywów wszystkich funduszy zarządzanych przez Towarzystwo a kwotą stanowiącą równowartość w złotych 250.000 tys. euro. Towarzystwo nie ma obowiązku zwiększania swoich kapitałów w sytuacji, gdy jego kapitał początkowy oraz kwota dodatkowa przekraczają równowartość 10.000 tys. euro. Dodatkowo, IPOPEMA TFI jako towarzystwo prowadzące działalność w zakresie zarządzania alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi ma obowiązek, z uwzględnieniem art. 12-15 rozporządzenia 231/2013, zwiększać kapitał własny ustalony zgodnie z powyższymi zasadami odpowiednio do ryzyka roszczeń wobec towarzystwa z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania jego obowiązków związanych z zarządzaniem specjalistycznym funduszem inwestycyjnym otwartym lub funduszem inwestycyjnym zamkniętym o kwotę dodatkową stanowiącą 0,01% wartości aktywów alternatywnych funduszy inwestycyjnych albo zawrzeć umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w wyniku niewykonania lub nienależytego wykonania jego obowiązków związanych z zarządzaniem specjalistycznym funduszem inwestycyjnym otwartym lub funduszem inwestycyjnym zamkniętym.

Towarzystwo utrzymuje kapitały własne na poziomie wymaganym przez art. 49 i 50 Ustawy, przy czym na pokrycie ryzyka związanego z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem obowiązków w zakresie zarządzania funduszami, Towarzystwo utrzymuje dodatkowe kapitały własne. Towarzystwo oblicza wymóg dotyczący dodatkowych kapitałów własnych na koniec każdego roku obrotowego i w razie konieczności dokonuje ich zwiększenia.

33. Struktura zatrudnienia

Przeciętne zatrudnienie w Grupie Kapitałowej IPOPEMA Securities w 2016 i 2015 roku kształtowało się następująco:

	2016 rok	2015 rok
Zarząd Jednostki Dominującej	5	4
Zarządy Jednostek z Grupy	6	6
Pozostali pracownicy Grupy	191	177
Razem	202	187

34. Instrumenty finansowe klientów

Na dzień 31 grudnia 2016 roku wartość zdematerializowanych notowanych na giełdach papierów wartościowych instrumentów finansowych zapisanych na rachunkach klientów wyniosła 408.272 tys. zł (24.434 tys. sztuk) wobec 658.465 tys. zł (96.011 sztuk) na dzień 31 grudnia 2015 roku. Na dzień 31 grudnia 2016 roku Spółka przechowywała 40 tys. obligacji klientów w formie dokumentu o wartości 40 mln zł oraz 162.583 tys. akcji o wartości 16.258 tys. zł. W okresie porównawczym, tj. na dzień 31 grudnia 2015 roku Spółka przechowywała 90 tys. obligacji klientów w formie dokumentu, a ich wartość wyniosła 90 mln zł oraz 12 tys. akcji o wartości 165 tys. zł.

Spółka prowadzi również rachunek tzw. „sponsora emisji”, na którym zapisane były zdematerializowane instrumenty finansowe notowane na GPW o wartości 560 tys. zł (291 tys. akcji) na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz o wartości 632 tys. zł (291 tys. akcji) na dzień 31 grudnia 2015 roku.

35. Wynagrodzenie biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Na mocy umowy z dnia 19 lipca 2016 roku podmiotem uprawnionym do badania rocznego jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Spółki za 2016 rok oraz do przeglądu sprawozdań finansowych za pierwsze półrocze 2016 roku jest BDO Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie przy ul. Postępu 12. Umowa została zawarta na wykonanie ww. usług za okresy: roczny i śródroczny 2016 roku.

	2016 rok	2015 rok
Obowiązkowe badanie sprawozdania finansowego	89	78
Inne usługi poświadczające	79	81
Pozostałe usługi	-	-
Razem	168	159

36. Działalność zaniechana

W 2016 ani w 2015 roku Grupa nie zidentyfikowała działalności zaniechanej. W konsekwencji, wszystkie przedstawione informacje w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym dotyczą działalności kontynuowanej.

37. Zdarzenia następujące po zakończeniu okresu sprawozdawczego

Wszystkie zdarzenia mające wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe za 2016 rok zostały ujęte w księgach rachunkowych 2016 roku.

Warszawa, dnia 21 marca 2017 roku

Jacek Lewandowski
Prezes Zarządu

Mariusz Piskorski
Wiceprezes Zarządu

Stanisław Waczkowski
Wiceprezes Zarządu

Mirosław Borys
Wiceprezes Zarządu

Danuta Ciosek
Główna księgowa